

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

4-24-asos petit sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 18 filler

Nyiltesor sora 40 filler

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Péntek, december 28.

Mai számunk főbb közleményai:

- Vezércikk: Egy gyáralapítás terve.
- A kultur-tanácsosi állás.
- Zichy Jenő gróf halála.
- A politika mezejéről.
- Demimondok aranykora.
- Óvás mindhalálig.
- Nagy család egy fővárosi pánzintézetnél.
- A rektor felesége.
- Takács Zoltán szabadulása.
- Automobil-gyár Aradon.
- Az aradi jodoformpárt.
- Wöfling Lipót nem válik.
- Eöröm Ede meghalt.
- Tárca: Mese két gyermekről. Irta: Sz.-Szigethy V.
- Csarnok: Kis kuruc. Irta: Móra Ferenc.

Egy gyár-alapítás terve.

Arad, december 27

Hat napon át dolgozzál s a hetedik nap a pihenés napja legyen. Így szól az írás, az az írás, amelyet sok helyütt emlegetni szokás, de megtartani nem. Hat napon át dolgozzál: ez annyit is jelenthet, hogy mimeléd a munkát, az ügybuzgóságot, de tetteid ne legyenek. A hetedik napon azonban illik megpihenned. Így értelmezik a parancsolatot az írástudók, azok az írástudók, akik Aradvárosának megnyugvást prédikálnak. Aki hisz, az üdvözl.

Aki azonban nem hisz, hanem gondolkodik, az nem kívánja ezt az üdvözítő vakhitet. Látó embernek elfacsarodik a szíve, ha ilyenkor, az év vége táján számvetést csinál ennek a városnak a dolgairól s a számvetés végén azt tapasztalja, hogy a városok versenyében Arad mérlegeltetett

és könnyűnek találtatott. Máshol, ahol a közigazgatási gépezet nem egészen gépezet, ahol az aktaszerű elintézésen kívül más cél is lebeg a vezetők szeme előtt, gyarapodást, erősödést látunk. Ötletek és eszmék vetődnek fel. A legkisebb biztató jel is elég, hogy meginduljon az akció egy-egy észszerű terv kivételére. Máshol nem szódavíz és harisnyakötő-adóval akarják nyélbeütni a pénzügyek rendezését, hanem egészséges és erős gazdasági politikával. Máshol nem a gründolások érdeklik a vezető köröket, hanem a komoly ipari és kereskedelmi vállalatok. Másutt nem igyekeznek minél több terhet rakni az iparos és kereskedő vállaira, hanem inkább leveszik róla a bémító súlyokat. Más városban keresnek és találnak összeköttetést a legfőbb hatalmi körökkel, meg tudják nyerni terveiknek a bizalmat. Aradon kívül mindenhol ismerik a boldogulás eszközeit. Egymásután törtetnek előre a vidéki nagyvárosok. Ez is, az is kap, vagy talál valamit. Csak mi, aradi polgárok nézzük szomorú elbusultsággal a mi prófétáink tehetetlen voltát. Mértelgettünk és könnyűnek találtatunk...

Ez a mene tekel minden gondolkozó fő figyelmét felhívja arra, hogy az a munka, melynek látszatja nincs, nem munka. Rostával nem lehet tengert kimerni s aki mégis megkísérli: dolgozhat bármennyit, bármily igyekezettel, elismerést mégsem várhat. Minden improduktív munka értéktelen.

Küszöbén vagyunk az új esztendőnek. Talán küszöbén egy új közigazgatási kor-

szaknak is. És most, mikor várjuk ennek az új korszaknak a beköszöntőjét, Arad városa szinte váratlanul egy nagy mozgalom elé állítódott. Ott, ahol hosszú esztendőket teltek el meddőségben, ahol az alkotások lázát már alig érzi valaki, ahol a gazdasági politika belefűlt az összetett kezekkel való nagy várakozásokba: ott ma hatalmas körvonalakkal rajzolódik ki egy életbevágó gazdasági terv, amelynek megvalósulása minden személyi kérdésnél, minden kiesinyes érzékenységnél fontosabb. Arról van szó, hogy a Westinghouse-gyár Magyarországon gyárat akar alapítani, még pedig vagy Aradon, vagy Budapesten. Arad mellett fontos érdekek szólnak. Budapest mellett befolyásos emberek dolgoznak.

Vagy Arad, vagy Budapest. Ez a két „vagy” olyan fontos és olyan életbevágó kérdés Aradra nézve, hogy a kedvező megoldás érdekében sem költség, sem fáradság szóba sem jöhet. Ezerötszáz munkásnak kenyeret, Aradnak nagyarányú forgalomnövekedést s ezzel kapcsolatban ezer más előnyt jelentene ez a gyáralapítás. Jelentene a város vagyonosodását, az adózó képesség növekedését, a fogyasztás emelkedését. Megmérhetetlen fontosságú érdekek fűződnek hozzá, hogy a Westinghouse-gyár Aradra kerüljön.

Az összetett kezek politikája mellett azonban elszalasztjuk ezt az apróságot is, amint elszalasztottunk már annyi mást. Mert büszkék vagyunk, ördögösen büszkék s nincs nyünkre, hogy fele úton elébe menjünk annak, aki pénzes zsákokkal

Mese két gyermekről.

Irta: Sz.-Szigethy Vilmos.

A vármegyeház udvara nagy volt és díszes. Rendezett, kavicsos utain könnyen gördült végig a homokfutó, a hátulsó részben lothagolni is lehetett. Itt látta egyszer az árvaszék (mert hiába, az mindig protekciós hivatal volt) azt a kiváló látványosságot, ami nem adatik meg mindenkinek. A vicispán ur. ugyanis azt mondta a huszárnak:

— Mond meg Tóth Péternek, hogy nyergelje meg a „Tisza-gyöngyét” és lovagoljon egy negyedórát.

Tóth Péternek valának akkor ketten a vármegyeházán, az egyik az új kocsis, a másik ellenben Petyi bácsi, a nagyiroda legöregebb írnoke. Mi sem természetesebb, minthogy a huszár Petyi bácsinak adta át az üzenetet, ki is kocsin vágatott haza.

— Mamuskám, hamar a frakkomat. A nagyságos alispán ur megparancsolta, hogy nyergeljek és nyargaljak.

Az öreg nénike elborzadt a hivatalos kötelességteljesítés illetően kitolása folytán, de nehéz sóhajjal (a szegény kisemberek mindenbe belenyugvó sóhajjal) keféltette a tükrös rubadarabot.

Aztán megtörtént a nagy esemény, az árvaszéknél abbahagyták a gyámügyi ülést, az

ablakhoz sietett mindenki Petyi bácsit nézni, aki gyámoltalanul kapaszkodott a ló sörényébe és istennek ajánlotta a lelkét. Csak ne küldjék időnap előtt nyugdíjba fogyjon inkább a kartársak előtt a tekintélye.

Ilyen vidám események történtek ott a hátulsó udvarban, ahol nagyobb volt a tér is. Már erre befelé a parkrészetek, meg a virágágyak domináltak, sőt a fűdőt kuglizót egészen eltakarta egy sornyi bokor, fészkelő helyet adva a madaraknak. Sőt virágokkal tarkázott, borostyánnal befutott lugas is volt erre, továbbá szökőkút arany halacsákkal, szóval minden, ami képes enyhíteni a közigazgatás nehéz terheit.

Végh Balázs, a fiatal napidíjas éppen a végeken fekvő könyvombából igyekezett vissza a hivatalos helyiségbe, mikor valaki megszólította.

— Kérem szépen, vegye ki a keztyűmet a vízből, mert félek, hogy széttepik a halak.

A legényke elpirult, már csak azért is, mert ilyen szépen esengő muzsikaszót még eddig nem hallott. Egy karesu kis teremtes állotta el az útját, szöke fürtjei alul pajkos két szem mosolygott barátságosan, égszínkéék ruhájában inkább vízi tündérnek tetszett, hogy ne mondiam szökőkútnak. Minden elfogódottság nélkül várta a kérés teljesítését, topogva párányi lábával.

Végh Balázsszal forgott azután is a világ,

mikor már ott ült az íróasztala előtt és finom miniszteri papíron lépett érintkezésbe a közigazgatási hírosággal, sőt, — uram bocsáss! — kicsi hujja, hogy a miszerintem közé bele nem kevert valami ostobaságot. Holmi keztyűről, miről!

Csodálatos fényvel telt meg a pipafüstös szoba, pajkos napsugarak táncot jártak a por-szemekkel, de valamennyit átsugározta az a tündéri székeség. A vén írnokek dohogva szidták a közigazgatást, amely állításuk szerint ösidőktől fogva nehéz volt s nagyokat pihenve emlékeztek meg a régi multról, mikor négyesfogaton jártak be a restellációra. Máskor Végh Balázs is abbahagyta a munkát és szivta magába a mulak dicsőségét, most legutóbbi emlékeinek élt.

Sőt délfele, igen pedáns dolgoktól gyötörve, így szólt:

— Ugy emlékezem, hogy tollhiba esett a másolásban, miért is utána nézek a litografusoknál!

Útja a lugasok között vezetett el s akkor a szöke kis lány kíváncsian kiugrott, hátratett kezekkel nézve a közeledő elébe.

— Azt hiszem, meg se köszöntem az imént a szíveségét!

— Oh, kérem szépen, kisasszony, az nem tesz semmit. Én nagyon szívesen állok rendelkezésére. Egyébként engedje meg, hogy bemutassam magam, nevem Végh Balázs.

közeledik felénk. A pótdónk csak 69 százalék, pénzre tehát egyáltalán nincs szükségünk. Aki pénzt akar nekünk adni, az előbb törje derékszögbe a hátgerincét, esőkolja meg pihenésben megfinomított kezünket és csak azután rakja le elébünk a kincseket. Mindezek előtt előszobázzék néhány hétig s kérje a János hajdu szíves támogatását.

Most azonban félre ezekkel a nagyuri szokásokkal! Olyan érdekek forognak szóban, amelyért a legkényelmesebb nagyurak is tehetnek egy-két lépést. Hat napot át dolgozzál! — mondja a parancsolat. A hetedik napon megpihenhetsz. Ime, évtizedek teltek s Aradnak minden hétköznapja *hetedik nap* volt. Most már igazán ideje volna, hogy a hat munkanapból is lássunk valamit.

A nyilvánosság ellenőrzése alá helyezük ezt a kérdést. Arad polgárainak figyelmét kívánjuk felhívni reá, hogy vajjon akadnak-e és tudnak-e a város vezetői valamit tenni azért a városért, melynek kenyereit eszik. Minden halasztás csak árt. Rendkívüli közgyűlést kell összehívni, a legmesszebbmenő kedvezményeket kell biztosítani e terv érdekében. A nyilvánosság ellenőrzése előtt kell elintézni az egész ügyet, kicsinyes érdekekre, kényelmi szempontokra való tekintet nélkül. Elérkezett a hat napok ideje s egyszer már produktív, terméshozó munkát is szeretnénk látni a bizottságosi és az aktahalmaz gyártás mellett. Ha most is elszalasztjuk az alkalmat, akkor törődünk bele, hogy lassacskán visszasüllyedünk a kis provinciárok színvonalára, ahol a köz érdekért nagyokat alszanak az emberek. Mert aludni Aradon is kitűnően tudnak.

A kultur-tanácsosi állás.

— Vélemény. —

Arad, december 27

Olvasva az *Aradi Közlöny* karácsonyi számában „Változások a városnál” című cikkben foglaltakat, engedje meg a tek. szerkesztőség, hogy a városi iskolák ügyeivel huszonöt éven át való foglalkozásom közben szerzett tapasztalataim nyomán e kérdésben én is nyil-

vánthassam véleményemet és kérem alábbi soraimnak becses lapjában helyt adni szíveskedjék, amelyekkel az érdeklődőket tájékoztatni óhajtom s ezáltal a közügynek vélek szolgálatot tehetni.

A fent jelzett cikkben a többek között az is említettik, hogy a jelenlegi iskolafelügyelői állásból egy tanügyi tanácsosi állás volna szervezendő, amelyre a megválasztandó egyén az iskolaügyi osztály vezetésével bizatnék meg s mint ilyen, a város minden iskolai ügyét képviselné, azokat a tanácsban előadná, s így annak, mint negyedik tanácsos, rendes tagja volna. Ugy látszik, t. cikkirő ur Budapest fővárost vette e tekintetben irányadónak, de figyelmen kívül hagyta azt, hogy a fővárosnak külön törvénye van, s miután külön tankerületet is képez, oktatásügye sok tekintetben eltérően vezetetik a többi városok és helységekétől s ezen alapon ott egy a népoktatási intézetek, mint a főváros közép- és felsőbb iskoláinak összes ügyeit nem az iskolaszék, hanem a városi tanács intézi; az választja meg a tanerőket, az készíti el az iskolák költségvetését s az intézkedik minden, az iskolák anyagi ügyeit érdeklő kérdésekben. Ott tehát az iskolaszékeknek alig van valamelyes teendőjük, hatáskörük mondhatni igen kevés.

Azonban az ország többi városaiban és a legutolsó kis községben is az iskolaügyek vezetése más alapon történik. Azokban a népiszkolai hatóságokról szóló 1876. évi 28. t. c. 9. és 10. §§-ai alapján megalakított iskolaszékek önálló önkormányzattal és külön hatáskörrel vannak felruházva, így ezek vannak elsősorban feljogosítva a népiszkolai ügyekben határozni s ezek végzik mindazon teendőket és gyakorolják mindazon jogokat, amelyeket Budapesten a főváros tanácsa teljesít.

Azon esetben tehát, ha városunkban is egy tanügyi tanácsosi állás létesítenék s az a tanácsban helyet foglalna, meggyőződésem szerint annak kevés teendője lenne, mert a népoktatási intézetek, (u. m. ovodák, elemi és polgári iskolák) törvényileg még ez időszert az iskolaszék hatásköre alá tartozván, azok ügyeiben egy sem intézkedhetik, mivel az kizárólag az iskolaszéket, mint azok közvetlen és elsőfoku hatóságát illeti meg; már pedig az elintéztet kívánó dolgok nagyobb részét ezek szolgáltatják; vagy ha mégis intézkedéseket tenne, úgy hitem szerint sokszor hatásköri összeütközések fordulnának elő ő és az iskolaszék között.

Tehát bármennyire is kívánatosnak látszik, hogy iskoláink számának szaporodtával a mind inkább növekedő teendők elintézése és más egyéb kulturális ügyek ellátása tekintetéből az iskolaügyi is szorosan a városi szervezetbe illesztessék be s így azok ügyei egyén ke-

zébe folyanak össze, mégis az a jelenleg fenálló törvényeink és rendeletek mellett nézetem szerint a kívánt célhoz nem vezetne, annál is inkább nem, mivel a népoktatási intézetek mellett még az iparos-, kereskedő-tanonc iskolák, siketnéma iskola, felső kereskedelmi iskola, felsőbb leányiskola s a többi városi intézetek mindannyian mint szakiskolák szintén törvényileg avagy kormányhatósági rendelettel külön-külön hatóságok felügyelete és ellenőrzése alá helyezték, így ezek ügyeibe a tanügyi tanácsos, illetve ennek révén a városi tanácsos egy sem folyhat be.

Addig is tehát, míg az ország nagyobb városai részére egy külön törvény nem alkotatik s abban az iskolaügyek egyöntetű vezetése tekintetében a megkívántatónak külön intézkedések meg nem tételnek, az ideig szerény véleményem szerint a tanügyi tanácsosi állásnak szervezése elhalasztandó volna s a beálló változás esetén a jelenlegi állapotnak némi módosításával e kérdést takarékosabban és a jelenleg érvényben levő miniszteri utasítás figyelembe vételével másként is sikeresen megoldani lehetne.

Bonts Aurél.

Zichy Jenő gróf halála.

A főváros Zichy-muzeuma.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 27

Zichy Jenő gróf karácsony éjjelén, idegen földön, Meránban meghalt. Hetvenöt éves korában két napi betegeskedés után szélütés ölte meg ezt az excentrikus, tehetséges és szimpatikus mágnást. Zichy Jenő gróf bejáratos volt a német császár, az orosz cár udvarához, vadászpajtása volt József főhercegnek és Milán királynak.

A külön gróf még a halálban is eltért attól az osztálytól, amelyhez tartozott, aminthogy egész életében másként élt mint a többi mágnás. A huszonöt millió tulajdonosa, a dúsgazdag földesur gyalog járt-kelt Budapest utcáin. Ha kocsira ült, az csak villamos, vagy egyfogatu volt. Fiakkert, magánfogatot sohase használt. Vendéglőbe, kávéházba járt és ő, a nagy latifundiumos, elnöke lett az Országos Iparegyesületnek és boldog volt, amikor mindenki ipargrófnak szólította. Tudományos kutatásokat végzett, tevékeny részt vett a politikában is, ahol negyven év alatt több irányzatot szolgált,

A kis lány bájos pukkedlit csinált, de a nevért nem mondta meg. Ellenben azt kérdezte: — Maga itt van a közigazgatásnál? — Igenis, kérem, már fél éve. — És van magának huga? — Nincs, én magam vagyok az anyámmal.

Május volt, akácok virágoztak, Balázs elmesélte az egész életük történetét, csak déli harangszóra kért engedelmet, hogy neki most mennie kell. A bájos gyermek azonban még utána kiáltott:

— Én mindig itt szoktam lenni, még délután is!

Ettől kezdve csodálatos dolgok történtek a nagyirodában. A vén pipások nem győzték dicsérni a kötelességtudás mintaképét, Balázst aki magára vállalja az összes vegytintás másolásokat, (kutya nehéz dolog az!) sőt azt is elnézték neki, hogy meg-megugrik egy félórásckára, amikor elténfereg az isten tudja merre.

— Hadd járja a bolondját, amíg fiatal.

Mit is értettek ahhoz a pipás vénnek, mit tudták ők, hogy milyen csöndes hallgatások esnek odalenn, az udvar végén! Mert a szó igen ritka volt köztük. A lányos képű fiú csak pirulni tudott s a feléje nyújtott kezét alig akarta elfogadni, persze, csak eleintén, mert később már el sem eresztette. Így, kéz a kézben nézték egymást sokáig, ismeretlen tündérvilágok felé kalandozva, mikor virágjait szórta az akác és mézes illata kipergette a szíveiket.

Az egyik talán tizenhat sem volt még, a másik a husz felé járt. Édes romantika korszaka, amikor olyan végtelen boldogság elmerülni rózsaszínű semmisségbe, kalandos terveket kovácsolva, de nem beszélni róla.

A kézzsoritáson túl nem is vágyakoznak másra, ez köti össze őket. Este pedig a lány naplót ír ő róla, nagy fontosságot tulajdonítva minden apró eseménynek, — a fiú meg könnyezni kezd a cigányzenére, jóllehet infámisan hamis hangok szűrődnek föl a kaszinó kertjébe, ahol az ingyen-közönség szórakozik.

Nem kérdik egymástól, hogy ki és mi vagy, megelégszenek azzal, hogy látják egymást s lopva, félszegen, a torkukat fojtogatva elhangzik az első suttogó „te.”

Egyszer azt mondta a lány:

— A jövő héten nagy dolgok történnek. Majális lesz a kincstári erdőben, ugyanakkor kezd meg a helyi regatta a működését. Nekem ez lesz az első szereplésem és tulajdonképpen ott akarlak bemutatni a mamámnak meg az apuskának. Vagy igaz is, apuskát talán ismered már!

— Nem, nem volt még szerencsém.

— Ejnye, hát sosem jartál még az alispáni hivatalban!

A fiúnak szívébe nyilalt valami bus sejtés, remegett a hangja is.

— Ott ismerem az iktató urat...

Leste a hatást, nem mutatkozott semmi, aztán csüggedten folytatta:

— Nemkülönb a nagyságos alispán urat...

A lány tapsikolt két apró tenyerével.

— Te buksi, hiszen ő az! Előitem ne mond nagyságosnak.

Hamar elállt a nevetése.

— Mi bajod, miért sápadtál el?

A fiú eleresztette a lány kezét s csaknem sirt.

— Kisasszony kérem, ... bocsásson meg, de ez borzasztó, én nem gondoltam volna ... mert különben ... ne tessék rám nehezíteni ... én nem tudtam ...

Aztán elszaladt, bár úgy érezte, hogy forog vele az egész világ és összeomlik az a ragyogó légvár, amit boldog öntudatlansággal építgetett. Hogy ő az alispán lányába szeretett! Hát érthette volna ennél nagyobb szerencsétlen ség! Oh, fájt, vérzett a szíve s azt hitte, haza sem ér, olyan nehéznek érezte a lábát.

A kis lány csak nézett utána, de nem értett belőle semmit. Csupán annyit látott, hogy az édes Balázsnak valami baja van, aztán szívére szállt a szomorúság és könnyezni kezdett.

Még délután előfogta Germánt, a vármegye legöregebb huszárját.

— Bácsikám, hoztam magának egy jó szivart.

— Eszem azt az aranyos jó kis szivét, milyen kegyes a kisasszonyka!

— Megtenne nekem valamit?

— Huj, akár leszedem a tornyot is, csak parancsoljon.

de mindig jóhiszeműen, becsületes lelke legjobb meggyőződése szerint.

Zichy Jenő gróf 1837. július 5-én született Szentmihályon. 1860-ban főszolgabíróvá lett Fehérvármegyében. 1861-ben Fehérvármegye bodajki kerületét, 1865-72-ig Biharvármegye élesdi kerületét képviselte; ugyanekkor ügyvédi oklevelet is nyert. A képviselőházban a Deák-párt híve és magának Deáknak is kedves embere volt. 1870-ben azonban a közgazdasági ügyek tárgyalásánál ellentétbe jutott pártjával, amelyből kilépett és pártonkívüli álláspontra helyezkedett. Utóbb Székesfehérvárra, 1884-ben Budapest belvárosát, 1887-1896-ig a hóbri kerületet képviselte; ezután Ipolyság, majd később Székesfehérvár országgyűlési képviselője volt. Politikai szerepénél jóval fontosabb volt a közgazdaság és ipar érdekében kifejtett szerepe, amiért is „ipargróf”-nak nevezték el. — 1881-ben őt választották meg az Országos Ipar-egyesület elnökévé, s mint ez egyesület elnöke az iparoktatás rendezését vette kezébe. 26.000 koronát sajátjából adott; az elsőfoku ipariskolák szervezését nyolcvanhat városban személyesen végezte. Nagy tevékenységének képét kiegészítik a népoktatás és a tudományok és művészetek felvirágoztatása érdekében tett fáradozásai. Majd tudományos expedíciót szervezett a Kaukázusba, melynek eredményeiről pompás díszműben számolt be. A sikeren felbuzdulva, már a következő esztendőben újabb expedíciót tervezett és 1898. március 10-én a képviselőháztól újabb ázsiai utazásra kért engedélyt. A képviselőház az engedélyt egyhangulag megadta és a magyar faj eredetét és vándorlásait tanulmányozó útjára kifejezte szerencsekívánatait. Március 12-én indult útjára. Baku, Saratow és Tambow után útja Irkutzon át Chiachtába és onnan a mongol sívaton keresztül Pekingbe vezetett, ahol érkezésekor éppen palotaforradalom volt. Ennek dacára a gróf a csunglijammennel azonnal tanácskozásba bocsátkozott az ttani levéltárak átkutatására vonatkozólag. Az alkudozások a gróft hosszabb ideig Pekingben tartották és csak december 18-án érkezett vissza Budapestre, ahol nagy ovációkkal fogadták. Az Akadémia 1899-ben tiszteleti tagjává választotta, a kereskedelemügyi miniszter pedig az 1900-iki párisi világiállítás magyar történelmi részének rendezését szervezett történelmi bizottság egyik elnökévé nevezte ki. 1876-ban megkapta a Lipót-rend középkeresztjét, 1885-ben az elsőosztályú vaskoronarendet, 1887-ben a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot nyerte, majd pedig érdemei elismerésül számos magyarországi város díszpolgárává választotta. A szabadelpvüpartból még 1903-ban kilépett, előbb pártonkívüli volt, majd pedig a függetlenségi és 48-as párthoz csatlakozott, amelynek programjával a mult, valamint az

idei évben is ismételt Székesfehérvár mandátumát nyerte el. Tagja volt a szövetséges ellenzék vezérő-bizottságának. Ez év elején egészsége helyreállítása céljából huzamosabb ideig tartózkodott Egyiptomban, ahonnan április közepén felépülten tért haza. Azóta ismét tevékeny részt vett a politikában. E hónap közepén Meránba utazott, hogy a telet ott töltsse. Itt érte utól váratlanul a katasztrófa.

Végrendeletében, amelyet tegnap bontottak föl, a gróf azt rendelte, hogy *Budapest* egyszerűen temessék el. Rózsá-utcai palotáját a benne levő nagyértékű gyűjteménnyel (képek, fegyverek, bronzok, ékszerekkel) együtt Budapest székesfővárosnak hagyja azzal a rendelkezéssel, hogy a gyűjtemény állami felügyelet mellett *Zichy-muzeum* néven együtt maradjon. Az elhunytnak egyetlen örököse a végrendelet szerint fia: *Zichy Rafael* gróf. Köteles azonban nővéreinek négy év alatt fejenként 300.000 koronát kifizetni. Nejének évi 24.000 korona életjáradékot rendelt. A végrendelet azután a boldogult szolgálatában állókról is rendelkezik, többek közt a város a muzeummal együtt két szolgáját is köteles éltük fogytáig leendő alkalmazással átvenni.

A politika mezejéről.

Wekerle bécsi útja. — Az ujévi beszédek. — Egy bársonyszék körül. — A kuruc Zichy.

— Az *Arad* Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 27.

Karácsony szent ünnepén pihent a politika is. Esemény semmi sem történt, csak nyilatkozatok történtek a sajtóban *Wekerle*, *Kossuth* és *Bánffy* részéről. Mind a hárman megintervjuoltatták magukat, elmondván nézeteiket a politikai helyzetről. Ujat, meglepő egyik sem mondott, csak megismételgették eddig vallott nézeteiket.

(*Wekerle Bécsbe megy.*)

Mint *Budapest*-ről táviratozzák, a kormány tagjai ma délután a gyengélkedő *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán minisztertanácsot tartottak, melyen *Wekerle* Sándor bécsi utazásának kérdése is szóba került. A miniszterelnök minden valószínűség szerint a jövő szerdán utazik Bécsbe, hogy a király és a fő-

hercegek előtt a kormány ujévi üdvözlését tolmácsolja. Beavatott politikai körökben ettől az utazástól nevezetes következtetéseket várnak.

(Beszélnek — nem beszélnek?)

Az *ujévi beszédek* kérdése sok fejtevést okoz a koalíciónak. Már vagy tíz nap óta fessegetik a kérdést s a legellentétebb hírek kergetik egymást, hogy lesznek-e beszédek, avagy szakítanak ezzel a régi szokással.

Ma reggel egyik legtekintélyesebb kormányparti lap még ezt jelentette: A koalíciós pártok vezetőségei, értesülésünk szerint, megállapodtak abban, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnököt a pártok ujévkor *üdvözölni fogják*. Ha pedig üdvözlik *Wekerlét*, akkor üdvözlik a saját pártjaik *Kossuth*-ot, *Andrássy*-t és *Zichy* gróft is.

De estére már ismét változtak a vélemények. Tudósítónk távirata szerint a függetlenségi politikusok körében újra azt hiesztelik, hogy az ujévi politikai üdvözlések *elmaradnak*.

(Plener bársonyszéke.)

A magyar delegáció egyik utolsó ülése után a felyosókat bejárta a hír, hogy *Plener* Ernő, a közös számvevőszék elnöke megaprehendált az összes közös miniszterekre és az egész delegációra, úgy hogy kereken kijelentette, hogy nem is vesz részt az országos bizottság tanácskozásain.

A jól informáltak azt beszélnek, hogy a közös számvevőszék elnöke megkövetelte, hogy neki is piros bársonyszéket állítsanak a terembe, mert miniszteri rangja van s állásának lebecsülése volna, ha valahová a referensek közé ültetnék. A delegációs-teremben azonban éppen csak három bársonyszék számára volt hely a közös minisztereknek rezervált téren s nem teljesíthették *Plener* kívánságát, aki nem jött el a zárószámadás tárgyalására.

Igy beszéltek ezt a delegációs folyosón s ez a verzió eljutott Bécsbe is, ahol a közös számvevőszék elnöke nagyon megharagudott miatta s kijelentette, hogy ő azért nem jött el, mert a választói jog tárgyalása Bécsben tartotta. Érdekes a dologban csak az, hogy *Plener* egyike volt a választói reform leghevesebb *ellenzőinek*.

(A megengedett opposíció.)

A magyar delegáció ülésén eleven mozgolódást keltett *Zichy* Miklós gróf függetlenségi párti képviselő kemény ellenzékieskedése. Minden egyes tételnél, — csupa millió az osztrák armádiának! — amikor a többi „sajgó szívvel” szavazott, *Zichy* stentori hangon kijelentette:

— Nem szavazom meg!

A tételeket persze sorjában megszavazták, de *Zichy* bátran megállta a sarat. Most aztán kitudódott, hogy ezt minden különös rizikónélkül tehette. A koalíció tagjainak bajos volt ugyanis a közös budget ellen szavazni, mert ennek keresztülvitelére *garanciát vállalt a kormány*, a mely aztán méltán is rossz néven vette volna tőlük a frontcsinálást.

Zichy Miklósnak azonban sehogy sem fért a gyomrába a dolog és felkereste *Wekerle* Sándor miniszterelnököt, akinek kifejtette, hogy az ő politikai meggyőződésének gerince a perszonál unió, ezzel pedig a közös hadsereg össze nem fér s így annak nem is szavazhat meg semmit. Bejelentette tehát, hogy ő az előterjesztések ellen szavaz. Ha ez ellen *Wekerlének kifogása van*, inkább lemond a delegátusi megbízásáról. *Wekerle* persze kijelentette, hogy neki semmi módon nem kellemetlen, akárhogy is szavaz s így történt, hogy *Zichy* Miklós gróf kormányengedéllyel — a kormány ellen voksolt.

— Hivja ki Végh Balázst, beszélni akarok vele.

— A napidijast?

— Olyan kargsu, magas és rózsás az arca, a haja pedig feketé.

Germán csóválta ugyan a fejét, de engedelmesskedett. A fiut hátra vágta s azt mondta neki, hogy siessen, ha már ennyire felvitte isten a dolgát.

Ilonka bus tekintettel fogadta:

— Haragudnom kellene magára, mert csunya volt és megszorított.

Aztán közelebb lépett hozzá.

— Nem akarsz már szeretni?

Ez a hang, meg a hozzája simuló gyerek egészen elvette Balázs esztét. Leborult a kis asztalkára és elkezdett sirni hangos, csukló zokogással. A kis lány a fejére tette apró kezét, majd hogy ő is sirt.

— Te, Balázs, nem akarom, mondd meg inkább, hogy mi bajod?

Végre meg tudott szólalni.

— Kérem szépen, kisasszony, én csak napidijas vagyok.

— Hát aztán? csodálkozott az angyali ártatlanság. Ez is baj?

— Kisasszony kérem, tetszik tudni, hogy mit jelent ez a szó: napidijas?

— Nem tudom, de nem is bánom.

— Oh jaj, ha meghallja a nagyságos ur, engem el fognak csapni és elvesztem a nyolcvan krajcáromat, aztán maga is kikap, mert maga nem való én hozzám.

Ilonka fölényesen mosolygott.

— Te, mondok egyet. Azaz mégsem mondom el, hanem gyere ki ide holnap reggel pontban kilenckor. Jó lesz minden, addig is csókolj meg.

Dehogy merte, oh, mennyire nem merte ezt elkövetni Balázs, végezetül is a kis lány nyujtotta oda a száját, talán csak ő lehelte édes ártatlan együgyűségét a másik ajkára.

Reggel azonban hiába járt kilenckor, meg később is a lugas felé. Ilonkát nem találta. Ellenben délfelé magához hívatta az alispán ur, (jaj, Istenem, most dobnak ki!) sokáig faggatta, hogy kinek a fia, milyen iskolákat végzett, utójára pedig kijelentette, hogy készüljön, mert még a délutáni vonattal el kell utaznia Delibrátra, járási őröknek. A szokatlan gyors előléptetést eddigi pontossága és szorgalma magyarázza meg.

Mikor tizenkettőkör haza ment, előbb sokáig ácsorgott az utca ama részén, amelyre az alispáni lakás ablakai néztek. Ezek azonban erősen le voltak függönyözve, a nagy távolságra pedig nem hallatszott ki egy vergődő szív kétségbeesett zokogása.

Balázs megindult busan, lehajtott fővel s bár még mindig örülni szeretett volna váratlan előmenetelének, úgy érezte, hogy valami elveszett örökre s az ifjúságnak, gyermekálmoknak vége, mert azok itt maradhatnak a kópaloták között emlékeknek.

Óvás mindhalálig.

A vízvezeték-megváltási operett.

Kioktatják a társaságot.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad december 27.

Az Aradi Vízművek részvénytársasága, úgy látszik, sehogyse tud belenyugodni a vízvezeték megváltásának tényébe. Amióta a megváltás ügye felmerült, a részvénytársaság minduntalan kifogásokkal és óvásokkal zaklatja a várost, valószínűleg abban a reményben, hogy ez meg fogja unni a sok szekaturát és inkább lemond a megváltásról, semhogy kitegye magát a részvénytársaság szeszélyének. Persze, ez csak jámbor óhajítás, amely aligha fog teljesülni és a sok ágaskodásnak semmi haszna sem lesz a részvénytársaságra nézve. Ha ezt eddigelé nem tudta a részvénytársaság, úgy a tanácsnak a legujabb óvásra adott válaszából bizonyára meg fogja érteni.

Ma ugyanis ismét óvást adott be a részvénytársaság a városhoz, felhalmozván hetebavat, szörszálhasogató distinkciókat, pozitív és negatív kijelentéseket: mindezt azért, hogy a szakértő bizottságnak december 31-ére kitűzött elnökválasztó ülése elé akadályokat gördítsen. De ezuttal is hamarosan kitűnt, hogy ez az első pillanatra hatalmasnak látszó lavina, amelyet a részvénytársaság a város nyakába gördített, nem egyéb egy a rendesnél nagyobb átmérőjű szappanbuboreknál, amely ugyanazon sorsra jutott, mint az előző, kisebb átmérőjű buborékok: egy fúvásra szét pattant és nem maradt belőle semmi, csak két iv haszontalanul elpazarolt miniszterpapíros. A tanács erre a neveltséges, de bosszantó elleníratra megadta a méltó választ, amelynek rövid foglalata ez: beszélhetsz jó vitéz, senki se hallja meg.

Noha ez a legujabb óváskonglomerátum valóságos inkarnációja a részvénytársaság kínos vergődésének és nem érdemes arra, hogy bővebben foglalkozzunk vele, mégis — hogy érthető legyen a tanács erélyes fellépése — főbb részeit ideiktatjuk:

(A legujabb kifogások.)

1. A részvénytársaság mindenekelőtt megállapítja, hogy a város a neki 1906. december 20-án kézbesített véghatározatban a maga részéről megnevezett szakértők neveit nem közzölte a szerződéses és kikötött határidőben a részvénytársasággal. Ezért a részvénytársaság eleve is tiltakozik az ellen, hogy a szakértő bizottság megalakuljon és működjék, tiltakozik továbbá a szakértő bizottság megállapításai ellen.

(Hogy ez az első kifogás mennyire neveltséges, az kiteszik abból, hogy a város már hónapokkal ezelőtt tudatta a társasággal a kiküldött szakértők neveit.)

A társaság második kifogása a város által kiküldött szakértők: Révész Adolf, Ring Géza és Rosenberg Miksa dr. személye ellen irányul. Noha előre bocsátja, hogy megkülönböztetett tisztelettel és nagyrabecsüléssel viseltetik a városi szakértők irányában, felveti az *inkompatibilitás* kérdését a következő okokból: a) mind a három megnevezett szakértő városi képviselő; b) Rosenberg Miksa dr. hivatalos esküt tett tiszteletbeli főügyésze a városnak.

(Hogy a társaságnak ez a kifogása is minden jogalapot nélkülöz, az nyilvánvaló a szerződésből, amely a szakértőkre nézve semmiféle kikötéseket nem tartalmaz.)

3. A társaság harmadik kifogása az, hogy az elnökválasztó gyűlés tartamára nem tűzött ki a város legalább három-négy napos terminust. Ezt azzal indokolja, hogy a szakértők az ajánlandó elnök *szakképzettségéről* nem tájékozódhatnak.

(Ezt a kifogást valószínűleg abban a jogos feltevésben tette meg a részvénytársaság,

hogy az ő angol szakértői által ajánlandó singaporei maharadszáról a város szakértői azt se tudják, hogy fiú-e vagy leány? Szóval, volna valami alapja a kifogásnak. De mivel bizonyos, hogy a részvénytársaság szakértői azzal az előre megfontolt szándékkal jönnek az elnökválasztásra, hogy nem választanak elnököt, legyen bár az ajánlandó elnök Európa legpartatlanabb embere — a kifogás egyik legkevesebb sikerült okvetetlenkedése a részvénytársaságnak.)

4. Ez is a klasszikus kifogások közé tartozik. A részvénytársaság fölötté csodálkozik azon, hogy az ő angol szakértőinek közelebbi címét nem tudja a város, holott ők annak idején tudatták a várossal a szakértőik közelebbi címét.

(Szó sincs róla, ez igaz. De a részvénytársaság elfelejti, hogy a város első ízben visszatartotta az angol szakértőket és csak utólag, amikor újból őket neveztek meg, vette tudomásul a megbízást. A társaságnak tehát a nevekkel együtt a lakcímet is újból be kellett volna jelentenie, minthogy első bejelentése semmisnek tekintetik.)

5. Ez a legutolsó kifogás arról szól, hogy az elnökválasztáson Müller Lajos dr. királyi közjegyző jelenléte sérti a tanácskozási és diszkrecionális jogot.

(Neveltséges a kifogás egyrészt azért, mert a szakértő bizottságnak nincs mit titkolnia, másrészt mert törvény rendelkezik arról, hogy ilyen aktusok közjegyző jelenlétében folyjanak le. Közjegyzők pedig esküt tesznek arra, hogy megőrzik a hivatalos titkot.)

(A tanács válasza.)

A város tanácsa, amely a mai rendkívüli ülésén foglalkozott a részvénytársaság legujabb beadványával, az alábbi választ adta:

A vízvezeteki szerződés 13-ik szakaszának világos és félremagyarázást nem engedő rendelkezései alapján az Aradi Vízművek részvénytársaságnak ezuttal bejelentett, kizárólag a megváltás szándékos késleltetését célzó óvását és bejelentését — mint teljesen alaptalan — *figyelembe nem vesszük és ezennel visszautasítjuk.*

Ragaszkodunk a szakértő-bizottság tagjainak az elnök megválasztása végett kitűzött helyen és időben való összeüléséhez és visszautasítva a városi szakértők ellen emelt kifogásokat, felhívjuk a részvénytársaságot, hogy szakértőinek, a szerződéses jogkövetkezmények terhe alatt, a kijelölt helyen és időben való megjelenéséről gondoskodjék.

Ragaszkodunk ahhoz is, hogy a szakértő bizottság ülésén Müller Lajos dr. királyi közjegyző az 1874. évi XXXV. t. c. 53-ik §-a C., illetve az 1886. évi VII. t. c. 20-ik §-a E. pontjában foglalt jogositványa alapján az elnökválasztásról közokiratot kiállítson.

Amennyiben a társaság a saját érdekei megóvása céljából egy második közjegyző jelenlétét szükségesnek tartaná, nincs kifogásunk az ellen, hogy az elnökválasztó bizottsági ülésen ugyanazon funkció teljesítésére a maga részéről Beles János kir. közjegyzőt meghívja.

Végül szem előtt tartva azt, hogy a vízművek, mint a közegészség és köztisztaság érdekeit szolgáló intézmény ellenőrzése eminenter közigazgatási feladat, felhívjuk a városi gazdasági tanácsnokot: *terjesszen elő indokolt javaslatot azon intézkedésekre nézve, amelyek a megváltást késleltető társasággal szemben, a megváltásnak szerződéses alapon való biztosítása érdekében, közigazgatási uton, szükség esetén folyamatba teendők.*

Egyben kijelentjük, hogy a részvénytársaságnak az elnökválasztásra vonatkozólag netán benyújtandó újabb beadványait *figyelembe venni nem fogjuk és azokra nem válaszolunk.*

Nagy család egy fővárosi pénzügyintézetnél.

Letartóztatás Frigyes főherceg kastélyában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad december 27.

Egy előkelő budapesti pénzügyintézet egyik volt tisztviselője, büntársak segítségével, *háromszázezer koronával* károsította meg. A takarékpénztár napokig titkolta az esetet, ma azonban, miután a tettest már elfogták, nyilvánosságra került a család, amelynek elkövetője egy 24 éves fiatal ember, *Frigyes* főherceg egyik magasállású udvari tisztjének fia. A házkutatás is a *főherceg pozsonyi kastélyában* történt.

A nagyszabású csalárról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A budapesti *Belvárosi Takarékpénztár*-nál egy előkelő vidéki földbirtokosnak számlája van, amelyen állandóan 4—500.000 korona betétet tart. A földbirtokos szeptember elején levelet intézett a takarékpénztárhoz, amelyben utasítja, hogy küldjön neki készpénzben 96.000 koronát Bécsbe egyik szállóba. A pénz három pénzeslevélben el is ment, de nem volt kézbe-síthető, mert a címzett állítólag már elutazott. Néhány nap múlva rá azonban újabb levél érkezett a takarékpénztárhoz, amelyben a földbirtokos azt írja, hogy a tervezett üzlet nem jött létre, ennélfogva a megrendelt pénzüsszeget nem vette fel és így az vissza fog érkezni a takarékpénztárhoz, de még szeptember folyamán nagyobb összegre lesz szüksége, melyet Müller I. bécsi lakosnak fog rendelkezésre bocsátani.

Másnap levél érkezett Müller I.-től Bécsből, melyben azt írja, hogy a szóbanforgó földbirtokostól az ő részére rövid idő múlva 2—300.000 korona fog utalványoztatni és miután a pénzre most szüksége nincsen, ott akarja hagyni betétül; kér értesítést, hogy mennyi kamatot fizetnek érte? A takarékpénztár erre megírta neki, hogy 4% kamatot fizet. Szeptember közepe táján a földbirtokos tényleg javára iratott Müller I. bécsi lakosnak három összegben összesen 300.000 koronát, mire ez újból irt a takarékpénztárnak, hogy elfogadta a felajánlott kamatlábat és kért egy csekkönyvet, hogy a pénze felett kívánsága szerint rendelkezhesse. Októberben azután hat különböző összegű csekken az egész 300.000 koronát ki is utalványozta és fel is vétette.

Karácsony előtt egy nappal a földbirtokos személyesen megfordult a takarékpénztárban és ez alkalommal tudakozódván betéte összegéről, kipattant az egész dolog. Kisült, hogy a 96.000 koronára vonatkozó levél és a Müller javára történt összes utalványozások *hamisítványok*, hogy az állítólagos Müller I. egy csaló álneve és ilyképen a takarékpénztár egy csalóbanda áldozata lett. Kétségtelen, hogy a csalóknak magában a takarékpénztárban is volt büntársuk, mert az esetre vonatkozó levelek és okmányok *nyomtalanul eltűntek* és kétségtelen, hogy a földbirtokosnak ment levelek el-sikkasztattak. Az intézet igazgatósága egy azóta kilépett tisztviselőre gyanakszik, hogy az ő keze volt a dologban. A rendőri vizsgálat már megindult és a tetteseknek már nyomában vannak.

A *Belvárosi Takarékpénztár* igazgatósága ezzel kapcsolatban kijelenti, hogy a folyó üzletév feletti kielégítő eredményében, valamint az előző években maradt nyereség-maradványokban bőséges fedezetet talál a család által okozott kár fedezetére, amellet, hogy ugyanazt az osztalékot fizeti részvényeseinek, mint az előző években és anélkül, hogy a tartalék-

alapot a szokásosnál kisebb szeggel kellene dotálni. Kijelenti továbbá, hogy semmi oka nincsen kipróbált tisztikarának becsületében, vagy megbízhatóságában kételkedni, mivel ennek jóhiszeműsége egy ravaszul kieszt és végrehajtott tervszerű csalással szemben helyt nem állhatott.

Későbbi távirat jelenti:

A Belvárosi Takarékpénztár ma délután a pozsonyi rendőrségtől táviratot kapott a következő tartalommal:

A tettest elfogtuk. A pénz nagy részét megváltuk nála.

A letartóztatott tettes Vorlicsek Frigyes 24 éves fiatal ember, az intézet volt hivatalnok, a kinek apja előkelő állású tisztviselő Frigyes főherceg udvarában. Vorlicseket az eset Pozsonyban nagy szenzációt keltett.

Éjjel telefonálta fővárosi tudósítónk:

A család elkövetőit, Vorlicsek Frigyes és Döbrösi Jenő joghallgatókat ma délután nem Pozsonyban, hanem Szombathelyen fogták el, ahova Vorlicsek ma reggel azért utazott Pozsonyból, hogy büntetésével ott a „Szibéria-szállóban” találkozzék. A letartóztatáskor Döbrösinél 40.000 és Vorlicseknél 27.000 koronát találtak.

A pozsonyi rendőrség Frigyes főhercegtől kapott engedéllyel házkutatást tartott a főhercegi kastélyban, Vorlicsek Frigyes atyjának lakásán, ahol két takarékpénztári könyvet találtak 127.000 koronáról. A család atyja elmondta, hogy fia átadta neki a pénzt, amelyről azt mondta, hogy egy amerikai fermertől kapta. Fia ezzel a pénzzel ki akart menni Amerikába, hogy ott új existenciát alapítson.

A Belvárosi Takarékpénztár megállapította, hogy Vorlicsek utalta ki Ellbogen Károly földbirtokos folyószámlájából a nem létező Müllernek a pénzt, amelyet azután Döbrösi Bécsben fölvet.

Demimondok aranykora.

Szodoma Oroszországban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

december 27

Pétervári tudósítások nyomán mi is megírtuk azokat a vandalizmusokat, amiket apró gyerekek követnek el „játékból” Oroszországban. A nagyok forradalmi játékaikat a kicsinyek is eltulajdonították és nem egy szülő siratja meg gyereke életét, mert példát adott a véres játszadozásra.

Egy frankfurti újság most érdekes levelet közöl, amely a társadalmi átalakulást teljes világitásba helyezi. A „vörös kísértet”, ahogy a forradalmat ijesztő kifejezéssel jellemzik, különösen a felsőbb tizezrek körében okozott rettenetes felfordulást. Aki mágnás csak teheti, külföldre megy és ott éli kevéssé gondtalan és veszedelmes mulatságait. A szövetséges Franciaország, a mely mostanában csinál történeti korszakot azaz, hogy az igazi szabadelvűséget nemcsak elvben, de az államhatalom erejével a gyakorlatban is valóságra váltja, — az a vár, amely befogadja a reakcionárius oroszokat.

Párisba szállingóznak a muszka nagyok és a világváros világhírű mulatóhelyei tele vannak orosz főurakkal. És dözsölés tekintetében felülmulnak minden született párisit. Csak a második császárság idejében látott Páris olyan szilaj orgiákat, mint amilyeneket most lát falai között. A „maccsok”, ez a hirhedt érzeki tánc most az oroszok kommandójára olyanná fajult, hogy azt jóízű embernek végignézni kész undor. Ez pedig ott történt, ahova bárki is megjelenhet;

hogy márcslekednek a mulatóhelyek zárt szobáiban, az ugynevezett szeparékban, az már a patalogiai iró tolla alá kívánkozik.

Az orosz viszonyok azonban otthon, az anyaországban is megteremtették azt az erkölcsi reakciót, ami minden országos veszedelemnek a következménye. Az emberek, hogy feledjenek, mindinkább jobban lesüllyednek a könnyelmű mulatozás, a züllés fertőjébe. Iszákosak lettek a legjózanabb családok is és sorra nyílnak a korcsmák. A korcsmáknak pedig egyikéből sem hiányzik a különszoba, ahol időnkint vad mulatozások rendeztetnek.

Behatólt az erkölcsi romlás a családi szentélyekbe is. Vannak szalónok, ahol maga az urnó járja a macsicsot a házi barátjával. Sok helyütt a legelemibb szeméremérzet is kipusztult a háziasszonyból és a gyermekük előtt oly jeleneteket rögtönöz, amely csak meghibbant agyvelőre vall. A jobb házaknak ismert helyeken szabad bejárása van a demimondoknak. Olyan ürügygel jönnek be, hogy cabaret-estélyt rendeznek, amelyen nekik osztják ki a főszerepeket.

Szóval, az orosz társadalom biztos léptekkel megy vagy a romlásba, vagy, ha egy különös fordulat jön közbe, olyan alkotmányos államforma keretébe, amely a nagy Oroszországot a többi európai államokhoz hasonlóvá teszi. Annyi bizonyos azonban, hogy egyhamar nem fogja kiheverni ennek a mostani féktelen mulatságnak az utóbajait.

A rektor felesége.

Egy hirhedt kalandornő elfogatása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

december 27

Még március hónapban történt, hogy több budapesti „úr” följelentést tett egy nő ellen, aki ajánló-levelekkel beférkőzött uri körökben és több száz koronát csalt ki „tisztelőitől”. A nő a bukaresti egyetem rektorának: Demetriszku Konstantin feleségének mondotta magát és Demetriszku Zoje névre kiállított utlevele és okmányai voltak.

Mikor a detektívek keresésére indultak, a kalandornő már eltűnt Budapestről és kitűnt, hogy több szállodának volt kellemetlen vendége, mert sehol sem fizetett. A budapesti rendőrség akkor köröző-levelet is adott ki ellene, de Demetriszku Zoje nyomtalanul eltűnt.

A karácsonyi ünnepek előtti vasárnapon a bécsi rendőrség az ottani egyik fürdőben elfogott egy nőt, akit egy másik hölgy azzal gyanúsított, hogy ellopta arany nyakláncát. Az elloptott tárgyat nem találták meg nála, de mert viselkedése gyanús volt, fogva tartották, amíg személyazonosságát meg nem állapítják.

A nőnél Demetriszku Zoje névre kiállított utlevelet találtak s ott is, mint Budapesten, a bukaresti egyetem rektorának felesége gyanánt szerepelt, de a bécsi rendőrség a romániai nagykövetségnél tudakozódva azt a felvilágosítást kapta, hogy Demetriszku Konstantin egyetemi rektor nőtlen ember.

A rendőrség kiderítette, hogy Bécsben a nő egy rendőri felügyelet alatt álló közvetítőnőnél lakott, ahol Dorianu Stella néven volt bejelentve és egy jassy-i földbirtokos, Dorianu Nikola leányának vallotta magát. Már április elseje óta van Bécsben, ledér életet élt és különösen magyar és francia urakkal közlekedett, mert kitűnően beszél magyarul, franciául és németül. Lakásadója igen terhelően vallott ellene. Azt mondotta, hogy udvarlóit rendszerint meglopta s hogy ezek nem tettek ellene büntető följelentést, csak annak köszönhet, hogy

nem akarták magukat kompromittálni. De több ízben megtörtént, hogy urak felkeresték és erőlyes, fenyegető fellépésükre visszaadta a lopott értéktárgyakat. A lakásadója szerint tényleg Dorianu Stellának hívják és egyidőben együtt élt Demetriszku Konstantinnal s azóta feleségének vallja magát.

A bécsi rendőrség táviratozott Jassyba és onnan azt a felvilágosítást nyerte, hogy Dorianu Nikola földbirtokosnak van ugyan egy leánya, de az felesége egy ottani földbirtokosnak és otthon van.

A bécsi rendőrség ma átiratban kereste meg a budapesti főkapitányságot, hogy Dimitresku, alias Demetriszku Zoje, illetve Dorianu Stella kilétét a maga hatáskörében is állapítsa meg, mert alapos a gyanu, hogy egyike a legveszedelmesebb utazó kalandornőknek.

A leány különben 27 éves és igen feltűnő szépe.

Wölfling Lipót nem válik.

Megcáfolt „szenzáció.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

december 27

Egy előkelő bécsi lap a karácsonyi ünnepekre azt a „szenzációt” hozta, hogy Lipót Ferdinánd toszkánai herceg, aki néhány évvel ezelőtt nőül vette Adamovics Vilmát, a szép színésznőt, válni készül h tvesétől. Tudvalevőleg a szász királyi udvarnál történt világraszóló családi botrány kipattanása után Lipót Ferdinánd herceg volt az egyedüli, aki a mindenki által elhagyott nővére, Lujza szász trónörökösne mellett híven kitartott és aki az ő lelki motívumait megértette. A magas helyről nyilvánult eme meglepő elnézés és méltánylás oka csakhamar nyilvánvaló lett. A herceg maga is ludas volt a rangon aluli szerelem „bűnében.” Családja kétségbeesése dacára nőül akarta venni a szép színésznőt és utóvégre is leszámolva minden tekintettel, el is vette a leányt és azóta Wölfling Lipót név alatt szerepelt volna, ha ugyan lehet a teljes visszavonulást szereplésnek nevezni. A világ azt hitte, hogy a herceg igen boldog szerelmi házasságában. De most egyszerre csak az a hír érkezett Zürichből, hogy a boldog férj vissza akar térni a szülői házhoz és ennek lehetővé tetele céljából feleségétől válni akar. A N. Fr. Pr. zürichi tudósítása így újságolta a válás híreit:

Zürichben két hét óta az a hír van elterjedve, hogy Wölfling Lipót — tudvalevőleg Lipót, volt toszkánai herceg — nejétől, Adamovics Vilmától válni készül. Wölfling négy éve Zugban lakik és nejével látszólag jó egyetértésben volt. Az asszony a háztartásnak élt, míg Wölfling tudományos olvasmányokkal töltötte idejét; különösen a tengerészeti művek, matematikai könyvek és utleírások tanulmányozásával foglalkozott. Két év óta a zürichi műegyetemen mint rendkívüli hallgató van beiratkozva és nagy buzgalommal folytatja matematikai tanulmányait. Kollegái egyszerű, szeretetre méltó modoráért igen kedvelik. Wölfling mindennap visszautazott Zürichből Zugba. Decemberben mind ritkábban esett meg a naponta való hazautazás, mind gyakrabban történt, hogy több napot töltött Zürichben, míg neje egyedül maradt a zugi villában. Ekkor hírek keltek szárnyra Wölflingék családi boldogságában beállott zavarokról.

Wölfling Lipót karácsony hetére Zugba érkezett, de két nap mulva már elhagyta villáját s a délvidékre utazott, valószínűleg az olasz Rivierára. Wölflingné nővére, Sestan asszony társaságában a villában maradt. Wölfling visszatérésének időpontjáról a villában nem tudnak, ellenben a jelek arra mutatnak, hogy Wölflingné nővérel együtt elhagyja Zugot, s állandóan Ausztriában fog lakni. Így a válás

valójában már megtörtént. A házasság forma szerinti felbontása nehézségekbe fog ütközni abban az esetben, ha a feleség nem adja meg hozzájárulását. Eddigelé a leghatározottabban *ellenzi a válást.*

A szakítás oka kizárólag a házaspár között áthidalhatatlanul fennálló szellemi különbségek kereset. Wölfling hiába fáradozott azon, hogy feleségét szellemiek dolgában is magához emelje: csak nagynehezen tudta megtanítani az írásra. Wölflingné rajongott a vegetáriánus életmódot és férjét is arra kényszerítette, hogy mondjon le a hústelekről. Ez a különösége egészen a naturalizmusig elvitte, ami abban állott, hogy a lehető legkevesebb s legegyszerűbb ételekkel éljen, a legszükségesebb ruházatot viselje s minden munkát egymaga minden segítség nélkül végezzen az ember. A tesszini kantonbeli Aszkona közelében ily természet-rajongók egész kolóniát létesítettek. Szeretlensége Wölflingné is átvitte a naturalizmusig, amelynek fanatikus híve lett. Nem fésülködött többé, fehérneműt nem vett magára s szerény ruházatát sem újította fel. Férjét is rá akarta venni ez életmód követésére, e miatt gyakran volt perpatvar a házaspár között. Az egykori királyi herceg ugyan megelégedett a nővény táplálékkal, de már a naturalis életmód ellen erősen tiltakozott. Wölflingné szinte azt a benyomást teszi, *mintha elméjében megzavarodott volna.*

Idáig szól a tudósítás, amelylyel szemben ma Bécs-ből a következőket sürgőnyzik:

Néhány nap óta az a hír terjedt el, mintha Wölfling Lipót, egykori Lipót Ferdinánd főherceg, válni készülne feleségétől, Adamovics Vilmától. A „Neues Wiener Tagblatt“ a dologban kérdést intézett Wölfling Lipót jogtanácsosához, Lachenal zürichi ügyvédhez, aki azt válaszolta, hogy *az egész híresztelésből egy szó sem igaz.*

Meg van tehát a szenzációs válópör híre és meg van a cáfolata is. Vajjon melyik az igaz?

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 5. Az aradi mérnök- és építész egyesület táncvígama (Fehér Kereszt.) — Tamás János tánciskola növendekének táncvizsgája (Központi Szálló.) — A m. radnai ev. ref. szegényeket és árvákat segítő egyesület teaestélye (József főherceg szálló.)

Január 12. A szegény tanulókat segítő egyesület estélye (Fehér Kereszt télikert) — Az aradi turista egyesület hangversenyyel egybekötött táncestélye (Iparosház.) — Az aradi hivatalszolgák betegsegélyező- és temetkezési egyesületének táncvígama (Láng-veudeglő.)

Január 13. Az aradi horbely-fodrász iparosok és segédek táncvígama Központi Szálló.)

(=) **A szegénytanulók piknikje.** A farsangi mulatságok között mindig előkelő helyet foglalt el a Szegénytanulók egyesületének estélye és így valószínű, hogy az idén rendezendő piknik is a legsikerültebbek egyike lesz. A rendezőség élén özv. Hauser Károlyné áll, ami egymagában is biztosítéka a sikernek. A piknik, melynek napját még nem határozták meg, a Fehér Kereszt télikertjében, a tánc pedig a szálloda emeleti nagytermében lesz. A belépődíjat négy koronában szabta meg a rendezőbizottság s ebbe bele van számítva a vacsora ára is. Az estély fénypontja a *Tarka Szinpad* lesz, amelyen szerepelni fognak legjelesebb művészeink és műkedvelőink.

(=) **S-prós és vidéke uri fiatalsága** december 31-én, az „Állami iskola“ helyiségében, a létesítendő tűzoltó-alap javára zártkörű táncvígalmat rendez. Belépő-díj: személyenként 3 korona, családjegy 6 korona. A mulatság védnökei: Fejér József, Paikert Henrik, Kralovánszky Kálmán, Czárán Zoltán, Czárán János.

Automobil-gyár Aradon.

Sármezey Endre akciója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27

Néhány hónap előtt jelszóvá lett, hogy erős gyáripárt kell Aradon teremteni, mert csak az szüntetheti meg a közgazdasági pangást és azzal biztosítható legjobban a város fejlődése és vagyonosodása. Mindenki elismerte a jelszóban foglalt igazságot, el is hangzott sok szép dikeió a gyár-alapítás szükségességéről és előnyeiről, de tenni igazán csak nagyon keveset tettek az akció eredményes megindítása iránt.

Most azonban egy széles látókörű, Arad fölvirágzásán szóval, tollal és tettel buzgólkodó férfi, Sármezey Endre vasuti igazgató olyan lépéseket tett, amelyek azzal biztatnak, hogy egy világhírnévű örvendő párisi cég Aradon 2 millió korona alaptőkével nagyszabású gyártelepet létesít. Sármezey ugyanis a napokban Párisban járt és ott a Westinghouse-cég vezetőivel beható tárgyalásokat folytatott az iránt, hogy a cég, amely megkapta már az aradi automobil-omnibuszok szállítását és rövidesen milliókra menő államvasuti rendeléshez jut, *alapítson gyárat Aradon.* Ismeretes, hogy a cég kilátásba is helyezte az Aradon való gyáralapítást, de kötelező ígéretet nem tett. Sármezey mostani párisi időzését arra használta föl, hogy erős érvekkel meggyőzze a céget az aradi gyáralapítási terv realitásáról és föl hívja a figyelmét arra a messzemenő támogatásra, amelyet az új vállalat Aradváros részéről okvetlenül megkapna.

Sármezeyvel egyidőben a budapesti automobil-klub kiküldöttjei is tárgyaltak a cég igazgatóival, akiket arra igyekeztek rábírni, hogy az automobilgyárat ne Aradon, hanem Budapesten létesítsék. A cég vezetői erre kijelentették, hogy *eltökélt szándékuk* Magyarországon részvénytársasági alapon gyárat alapítani, de a gyár helyére nézve még nem nyilatkoztak. Miután e tekintetben irányadók lesznek azok a kedvezmények, amelyeket Budapest és Arad a létesítendő vállalatnak kínálni fognak, Aradváros törvényhatóságának a legközelebbi időn belül rendkívül előnyös ajánlatot kell tennie, hogy a világhírű cég a mintegy 1500 munkást foglalkoztató automobil- és légfék-gyárat Aradon állítsa föl. Ha Aradváros törvényhatósága most akár időbeli mulasztás, akár szűkmarkuság következtében elszalasztja az alkalmat, hogy egy, a Weitzer-féle vaggongyárhoz hasonlóan nagyméretű és tekintélyes iparvállalathoz jusson, akkor oly súlyos hibát követ el a város existenciális érdekei ellen, amelyet nem lehet egynemű helyrehozni és amelyért nem osztja meg vele a felelősséget az iparvállalatok létesítését sürgető közönség.

A gyáralapítási akció megindításáról az alábbi részletes tudósítást adjuk:

Sármezey Endre, az automobil-forgalom egyik alapos ismerője — a napokban Párisban járt, ahol fölhasználta az alkalmat, hogy a Westinghouse céggel érintkezésbe lépjen és tárgyalásokat kezdjen az Aradon fölállítandó gyár ügyében. A gyár vezetői mindjárt annyira komolyan vették a gyáralapítás eszméjét, hogy a manchesteri gyár igazgatóját, egy *Lukács* nevű Magyarországból elszármazott

kiváló szakembert rögtön Párisba hívták és azután vele együtt tárgyaltak az eszme fölül. Sármezey a tanácskozások megkezdésekor azzal a kellemes hírrel lepte meg a cég vezetőit, hogy Budapesten, beavatott helyről szerzett értesülése szerint a magyar királyi államvasutak már 1907-ben az összes teherszállító vonatokat ellátják Westinghouse-féle légfékkel. Amint a cég vezetői a milliós rendelésről értesültek, rögtön kijelentették, hogy *Magyarországon gyárat létesítenek.*

A két napig tartó tárgyalásokon Sármezeyt kívül résztvettek Láng Gusztáv budapesti gépgyáros és Kunz József budapesti mérnök is, a budapesti automobil-klub kiküldöttjei, akik a Westinghouse-céget egy Budapesten fölállítandó gyár alapításának igyekeztek megnyerni.

A tanácskozások arra az eredményre vezettek, hogy a cég *Magyar Westinghouse-gyár* cím alatt részvénytársasági alapon gyárat alapít Magyarországon két millió korona alaptőkével, amelyből 1,100,000 koronát a Westinghouse cég jegyez, míg 900,000 korona értékű részvények Magyarországon jegyeztetnének. A mintegy 150 munkást foglalkoztató *gyár helyére nézve azonban még nem történt megállapodás.* Az automobil-klub kiküldöttjei természetesen Budapest mellett kardoskodtak, míg Sármezey mellett érvelt, hogy Aradon legyen az új gyár telepe. Így többek között fölhozta, hogy Arad ingyeneset és községi adómentességet adna a gyárnak, amelynek az Acsev. rendelkezésre bocsátaná az összes vonalait is ki-sérletezés céljából.

Döntés a gyártelep helyére nézve még nem történt. Aradvárosán mulik most, hogy olyan ajánlattal keresse föl a céget, amelyet a gyáralapítás szempontjából igen előnyösnek és ezért elfogadandónak tart. **Aradváros tanácsbéli uraira** tehát most az a kötelesség hárulik, hogy gyorsan és nagyot merészeljenek. Készítsenek el egy pár nap alatt olyan előnyös ajánlatot, hogy a külföldi tőkét, amelynek idecsalogatásáról már oly sok szép frázist hallottak, megnyerjék az Aradon való gyáralapításnak, mert ha ezt a most kínálkozó alkalmat elmulasztanák, akkor a közönségben meginog a hit az egész iparpártolási akció komolyságában.

Itt említjük meg, hogy a Westinghouse-gyár vezetősége a tanácskozások során fölkereste Sármezeyt, eszközöljön ki Aradvárosánál engedélyt arra, hogy saját költségükön, Aradra szállítsanak és itt *próbaképpen járathassanak egy automobil-omnibuszt.* A viteldíjakat oly alacsony árban szabnák meg, hogy azokból csupán a benzinfogyasztás költségeit fedezhessék. Sármezey vállalkozott a kérés tolmácsolására és remélhető, hogy a városi hatóság meg fogja adni az automobil-omnibusz próbajáratására vonatkozó engedélyt.

IRODALOM ES MŰVESZET

A színház műsora

Péntek: A lovag ur, vigjáték. (Bérlet C)
Szombat: Államtitkár ur, vigjáték. (Bérlet A.)
Vasárnap: Délután: A gerolsteini nagyherceg nő, operett. Este: A tékozló, színmű. Bemutató előadás. (Bérlet B.)

A lovag ur.

(Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Csörgő Hugó. Először adták Aradon 1906. december 27-én.)

A lovagkor poézise szembeállítva a ma ridegségével: hálás téma annak, aki egy csomó uikokumot akar kiaknázni. Különösen hálás, ha a lovagkorból csak a poézist, a mából pedig csak az üzleti szellemet ragadja ki az író. Maga az ötlet már nem egészen új. Grimm

egyik meséjében, Herczeg Ferenc Sziriusz című elbeszélésében, Mikszáth Uj Zrinyiászában már találkoztunk vele, de drámai formában még senki sem írta meg ezt a nagyon hálás anyagot. Csergő Hugónak, az ötletes poéta-újságírónak jutott eszébe, hogy színpadra vigye ezt a szembeállítását. És amit Csergő az eléggé jelentéktelen magból csinált, azt annyi szellemességgel, annyi csillogó ötlettel, annyi kacagató ellentéttel díszítette fel, amennyi már magában is elég a sikerhez.

György apród — ez a darab meséje — Saskövi Kázmér unokája. Saskövi Kázmér ősei várban él, hódolva a lovagkor hagyományainak, mit sem tudva a világ folyásáról. Az ő vára egy darab középkor. Hort Ede bankár automobilja elromlik a vár előtt s a bankár kénytelen leányával és prokuristájával pár órát a várban tölteni. György apród beleszeret nem a prokuristába, hanem a leányba s elmegy praktikánsnak a Hort bankházába. A városban különféle galibákat csinál. Versben írja az üzleti leveleket, mindenkit le akar szurni. Konfliktusba jő a rendőrséggel. Végre is Hort ráparancsol, hogy vesse le az apróruhát s öltözzék modern köntösbe. Ez meg is történik. Hort Alice, aki félig szerelmes az apródba, kineveti a szalonkabátos szeladont, mire ez hatalmas drámai kitörés után elrohan, — haza a nagypapához. Alice azonban utánajő s végre is egymáséi lesznek a fiatalok, mivel a papa megtudja, hogy a Sasköviék gazdagok s nem kell hozomány.

Ez a vékonyka mese a Csergő Hugó ra-gyogó feldolgozásában ma este határozottan sikert, nagy sikert aratott. A közönség mindvégig élvezettel hallgatta a pattogó verseket s a pompás aperszüket, melyeket Csergő pazar gazdagsággal szórt el darabjában. A kacagás szinte állandósult a második felvonás alatt s a felvonásvégek után percekig harsogott a taps.

Az előadás mintaszerű volt. Beregi Sándor, György apród szerepében nagy intelligenciára és erős önfegyelmzésre valló alakítást mutatott, sikeresen kerülve a nagyon is kínáló színpadhasogatást. Mindvégig igen jól vezette a darabot. Méltó partnere volt ebben Várnay, aki annyi természetességgel rajzolta a bankár alakját, hogy mai alakítását méltán sorozhatjuk legnagyobb sikerei közé. H. Harmath Józsa bájosan szeretetreméltó volt, Delli pedig méltán osztozott az előbbieknél nagy sikerében. Ez a négy művész kifogástalan összjátékot mutatott be, méltót bármely fővárosi színpadhoz. Faludy és Ujj Kálmán kis epizód szerepeikben szintén igen jók voltak. Szathmáry pompás kabinetalakot mutatott be egy vén Don Juan szerepében. Egyetlen jelenete után percekig zugott a taps.

A teljes sikerhez még csak az hiányzik, hogy a második felvonás szomorúan szegényes irodaberendezését tisztességes butorokkal cseréljék fel. A mostani egyenesen lesirt a színpadról. (—b.)

* Az államtitkár ur. Bisson szellemes vigjátéka, amely egyik legsikerültebb alkotása az újabbkori francia színműirodalomnak, szombaton ismét színre kerül, a címszerepben Szendrey Mihályval. Szendreynek egyik legjobb szerepe az államtitkár ur, amelyben mindig megérdemelt nagy sikert aratott.

* A tékozó. Egy nálunk eddig ismeretlen német vigjáték, Raimund A tékozó-ja kerül vasárnap este bemutatásra. A darabot, amelyben énekes betétek is vannak, Jakab István fordította. A főbb szerepeket Sz. Rontay Boriska, Nyárai, Hunyady, H. Harmath Józsa, Várnay és Delli játsszák.

Eöröm Ede meghalt.

A Wenckheim-uradalmak gyásza.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27

Aradmegye közéletét és a Wenckheim-uradalmak tisztikarát súlyos veszteség érte: Eöröm Ede, Wenckheim Frigyes gróf aradmegyei uradalmának felügyelője ma reggel 7 órakor, életének 54-ik s boldog házassága 28-ik évében, Borossebesen meghalt.

Eöröm Ede gyomorrákban szenvedett, amelyből a leggondosabb orvosi kezelés mellett sem gyógyulhatott ki. Néhány hét előtt ágyba döntötte a súlyos betegség, amely ma reggel megváltotta szenvedéseitől. Eöröm, aki a férfikor delén dőlt ki az élők sorából, 35 esztendő telt a Wenckheim-uradalmak szolgálatában. Előbb az aradmegyei Székudvaron, azután évtizedeken át a békésmegyei Pusztaszőlösön működött, egy év előtt pedig mint az összes aradmegyei Wenckheim-uradalmak felügyelője elfoglalta Borossebesen Rázel István helyét. Rázel nemsokára nyugdíjaztatása után öngyilkossá lett s utódját, Eöröm Edét is hamar utolérte végzete. Eöröm nagy ambícióval, körültekintéssel és gazdasági szaktudással töltötte be fontos pozícióját; hamar népszerű lett az aradmegyei társadalomban és nemrégiben Székudvaron megválasztották törvényhatósági bizottsági tagnak.

Az elhunytat özvegye szül. Dingfelder Krisztina. gyermekei: Czocher Gyuláné született Eöröm Erzsike, Czocher Jenóné szül. Eöröm Lórika, továbbá Czocher Gyula és Czocher Jenő vejei, Czocher Adrien unokája, id. Dingfelder Zsigmond apósa, Vass Gézáné szül. Dingfelder Ida sógornője, ifj. Dingfelder Zsigmond, Dingfelder Ede dr. és Vass Géza sógorai gyászolják.

Holttestét a borossebesi gyászházban pénteken délután fél 3 órakor fogják beszentelni és Aradra szállítva, itt a felső temetőben levő családi sírkertben szombaton délután fél 3 órakor helyezik örök nyugalomra. A temetésen a borossebesi uradalom tisztikara testületileg, a többi Wenckheim-uradalom pedig küldöttségileg vesz részt.

Az aradi jodoform-párt.

Illatos szervezkedés.

Ez is szocializmus.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Annak idején, mikor a főispáni installációk alkalmából kellemes büzbombácskákat hajigáltak az installálандók fejébe, a forradalmi szociáldemokraták pártlapja, a Népszava igen szellemesen elmélkedett arról, hogy nagy küzdelmeket nem büzbombákkal szokás megvívni. Az aradi szociáldemokrata pártnak más a véleménye. A gazdasági harcban ma diadalmasan bevonult a büz fegyver. A párttitkár ur tüzzel-büzzel szervezi a pincéereket. A szociális tanok mély igazságai, mire az aradi párttitkár agyán átszűrődnek, illatos ötletek alakjában látnak napvilágot.

A Központi szálloda éttermének és kávéházának alkalmazottjai most léptek be a szakszervezetbe. Az éttermi alkalmazottak egy része már régebben szervezkedett, s a szervezet elnöke éppen az étterem főpincérje. Noha így áll a dolog, a pincérek körében az a hír terjedt el, hogy Nagy Lajos, a szálloda tulajdonosa el akarja bocsájtani szervezkedő alkalmazottait. A hír nyomán azonnal megszületett a boszútörvénnyel. Először az agyontámogatási módszerre gondolt a pártvezetőség s karácsony első napjának délutánján el akarta foglaltatni a szervezett munkássággal az összes helyeket. Később azonban sokkal olcsóbb megoldást találtak azok, akik a legközönségesebb terroriz-

must szocializmusnak csufolják s akik minden lépésükkel egyenesen belegázolnak a nagy társadalmi harc tisztességébe.

Ma délben megjelent a Központi szállodában a pincérszervezet elhelyező irodájának ügynöke s úgy a kávéházban, mint az étteremben jodoformot hintett szét. Természetes, hogy csakhamar orrfacsaró büz támadt mindenfelé. Az ügynök ur természetesen sürgősen meglépett, hátrahagyván a kellemetlen illatot, amely ellen nincs védekezés.

A büzbrigád (ezt a szót a Népszava találta ki) hősének cselekedetét pár pillanat múlva észrevették s alig győzték a jodoformot a padlóról felmosni. Az illat azonban megmaradt.

Nagy Lajos szállodás elment a rendőrségre panaszt tenni, Greén Nándor tb. főkapitánytól azonban azt a választ kapta, hogy a jelen esetben nincs ok eljárásra. Ha a rendőrség helyiségeiben hintenének szét jodoformot — tartjuk a fogadást — más lenne a rendőrség véleménye. Itt azonban csak egy adózó polgárról van szó, olyanról, akinek tetemes anyagi kárt okoztak. Ezentúl tehát akár rendőri asszisztencia mellett is elhíntheti illatos ötleteit a párttitkár ur.

Az egész üggyhez kevés szavunk van. Mindössze annyi, hogy ilyen ötletekkel nem a szocializmus céljait szolgálják a munkások. Sőt ellenkezőleg: elriasztják azokat is, akik különben vallják és hiszik a népjogok általánosításának szükséges voltát.

Giron esküvője.

A regény vége.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 27.

Akik még hisznek a romantikában, azoknak különös figyelmébe ajánljuk ezt a rövid táviratot:

Brüxelles, december 27. Ma volt itt Giron André esküvője Braen Jeanette kisaszonynyal, Hennequin-nek, az ismert párisi bohózatírónak sógornőjével.

Nagy regénynek apró utójátéka ez. Valamikor Giron nyelvtanár urat az egész világ emlegette A dicsőség, igaz, csak néhány héttig tartott. Négy év előtt, 1902. decemberben történt, hogy Szászország akkori trónörökösének, a jelenlegi szász királynak felesége, Lujza hercegnő, éjnek, ködnek idején megszökött vele. A fiatal, elegáns belgának neve akkor az egész világ számára került. Nyilvános szeretője volt a trónörökösnek. Az ő kedvéért, — ámbar ma már tudják, hogy nem csupán az ő kedvéért — egy hercegnő eldobott egy koronát magától. Giron nemcsak szeretőnek tekintették, hanem a gyermek apjának, akit a hercegnő szíve alatt hordott, s akit ma Anna Monika Pia hercegnőnek neveznek.

A nagyság nem tartott sokáig. Már Genfben, a szőkevény szerelmes pár első állomásán Giron neveltségessé vált. A hírnev a fejébe szállott s nem tudott a helyzetnek komoly ura lenni. Egy újságíró, aki vele a genfi szállóban beszélgetést folytatott, így jellemezte a regényhőst:

„Fürge, ifjú ember. Fürgesége épp oly feltűnő, mint fiatalsága. Az egész nap rohan, lépcsőn fel, lépcsőn le. Tele van munkával. A riportereknek audienciát ad az előszobában, a lépcsőházban, menőfelben. Szalad a portáshoz, leveleket küld vele a postára s átveszi azokat, amelyek jöttek. Az embernek végül az lesz a meggyőződése, hogy a regényes állás sok vesződséggel van összekötve. Mikor azt mondják neki: „no, ön ugyancsak be van fogva”, akkor fájdalmasan és üntelten mosolyog, az ég felé tekint, mint egy agyonra fáradt ünneplő, aki azonban világegyetért se mondana le a szórakoztató fáradságról... Ez volt életének tetőpontja...”

Ama decemberben egyébként Gironról kevés dicsérni való dolgot hallottak. Maguk a belgák se tartották földijüket, a hercegnő-

HIREK.

Meghívás.

Aradváros törvényhatósági bizottságának összes tagjait tisztelettel megkérem: sziveskedjenek f. é. december hó 28-án délután 5 órakor a „Központi Szálloda” különtermében (Salac-utcai bejárás) megtartandó értekezleten résztvenni.

Az értekezlet tárgya: az 1907. január hó 9-én megtartandó polgármestert választó közgyűlésen követendő eljárás megbeszélése.

Müller Károly,
Aradváros törvényhatósági bizottságának tagja.

A régi uniformis.

Arad, december 27.

Az utca ünnepi tarkaságában új, szokatlan uniformis tette figyelmessé a járóelőket. Már a viselőik elárulták, hogy az egyenruha nem „aktív” katonákat illet. S a mai divattól elütő, oldalt lehajló bojttban végződő sapka tette különösen sajátossá, a mai katonáktól egészen különbözővé az egyenruhás öreg legényeket.

Az az uniformis azért olyan új, mert nagyon régi. Akik viselik, már jártak valaha ilyes köntösben. Persze, akkor jobban feszült rajtuk a zsolnai posztó, s a kék nadrág se pantallóba, hanem szeges bakancsba formálódott, s megesett, hogy a varrását kartács-szilánk fejtette föl, a posztóján meg szurony hasított vérrrel festett léket.

Az aradi öreg honvédeknek kedves karácsonyi ajándékot juttatott a város. Barabás Béla indítványára kimondta a törvényhatóság, hogy az aradi öreg honvédoknak új öltözetet csináltat: egészen olyat, aminőt a szabadságharcban viseltek. Kettős célt szolgálnak ezzel. Nem kell azon szegyenkezni, hogy a nagy idők hősei rongyokban járnak, — s a régi idők egyenruhája az új nemzedék előtt hirdeti, hogy kik voltak az uniformis viselői, s megszerzi nekik azt a hálás tiszteletet, amelyet ők olyan bőségesen megszolgáltak.

Még ma is szó esik néha az uniformis varázsáról, a *zweifähriges Tuch* csodahatásáról. Ebben az egy esetben mi is szeretnők, ha varázsa, csodahatása lenne az uniformisnak. Nemcsak abban, hogy ennek révén megtanuljuk becsülni, szeretettel illetni Negyvennyolc katonáit, — hanem hogy ez tápot adjon a nemzeti érzésnek, amelynek védelmére ötvennyolc esztendeje fiatal legények, gyerekemberek ilyen uniformist öltöttek...

— Hegedüs Sándor haldoklik. Budapest-ről jelentik, hogy a nagybeteg Hegedüs Sándor volt kereskedelmi miniszter állapotában változás nem történt. Korányi Sándor dr. tanár, Varró Indár dr. háziorvos és Steiner Pál dr. műtőorvos konziliumot tartottak és megállapították, hogy az agyvérzés következtében szárazmazott hűdés nem terjedt. A beteg eszméletén van. Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy, Darányi Ignác és Burián István báró miniszterek, Fejérváry Géza báró és még sokan érdeklődtek a nagybeteg állapota iránt.

Későbbi távirat jelenti: Hegedüs Sándor állapota válságosra fordult. Egész éjjel aludt

ugyan, de ez inkább volt agónia, semmint alvás. A nap folyamán elterjedt a hír, hogy a kata ztrófa minden percben várható. Hegedüs egész családja állandóan a betegágyánál van.

Éjjel telefonálja fővárosi tudósítónk: Hegedüs Sándor állapota annyira aggasztó, hogy a katasztrófa minden pillanatban várható. Az orvosok ma délután konziliumot tartottak, amelyen megállapították, hogy a nagybeteg már nem segíthet az orvosi tudomány.

— Meghívó. Az aradmegyei szövetkezett pártok december hó 30-án, vasárnap délelőtt 10 órakor, a „Millenium” vendéglő különtermében közgyűlést tartanak, melyre a párt tagjait tisztelettel meghívja: Az elnökség.

— A lapok karácsonya. A magyar zsunalisztika fejlettségének, európai nivójának ismét fényes bizonygát adták a karácsonyi ünnepi számok, nemcsak gazdag és érdekes tartalmukkal, de hatalmas terjedelmükkel is; ebben a tekintetben a nagyobb magyar lapok felveték a versenyt a legerősebb külföldi világlapokkal és nem egyet azok közül tul is szárnyaltak. Ez a kis statisztika érdekes képét adja annak, hogy a nagyobb fővárosi és vidéki lapok karácsonykor milyen terjedelemben jelentek meg:

Az Ujság	128
Aradi Közlöny	108
Pesti Hirlap	96
Budapesti Hirlap	88
Pesti Napló	72
Független Magyarország	72
Függetlenség	68
Magyar Hirlap	64
Magyarország	64
Arad és Vidéke	64
Egyetértés	48
Népszava	48
Budapesti Napló	44

Budapest 40, Magyar Szó 40, Szegedi Híradó 40, Szegedi Napló 40, Alkotmány 36, A Nap 32, A Polgár 32, Szeged és Vidéke 32, Nagyvárad 32, Szabadság (Nagyvárad) 32, Pécsi Napló 32, Nagyvárad Napló 28, Magyar Nemzet 24, Temesvári Hirlap 24, Somogyvármegye 24, Makói Hirlap 24, Délmagyarországi Közlöny 16, Felsőmagyarország 16, Békésmegyei Függetlenség 16, Ujság (Kolozsvár) 12, Miskolci Napló 12, Debreceni Ujság 12.

— A hadbíróóságok eltörlése. Páris-ból sürgönyzik: A mai minisztertanácson a hadügyminiszteriumban kidolgozott, a hadbíróóságok megszüntetésére vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalták. E javaslat szerint a magánjogi kihágások polgári bíróságok hatáskörébe utaltatnak. A halálbüntetés béke idejében megszűnik. A fegyelmi kihágások ügyében minden ezrednél külön-külön fegyelmi bíróság ítélkezik. A törvényjavaslat rendelkezést tartalmaz a büntetőzászlóalj megszüntetésére és javító osztályok létesítése tárgyában. Ezek első sorban Franciaország területén létesíttetnek. A minisztertanács az egyéni szabadságra vonatkozó, az igazságügyminiszteriumban kidolgozott törvényjavaslattal is foglalkozott. A javaslatokat még ezen ülésnek vége előtt fogják a kamara elé terjeszteni.

— Az Aradi Központi Takarékpénztár vezérigazgatója. Az alakulóban levő Aradi Központi Takarékpénztár szervezési munkálatai annyira előrehaladtak, hogy az alapítók az új intézet vezérigazgatójának személyére nézve is megegyeztek. A vezérigazgató Mezey Andor, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár pécskai fiókjának főnöke lesz, aki szerződéses folytán már kérte is az arad-csanádi gazdasági takarékpénztárt, hogy állásától március 1-étől kezdve mentse föl.

— Lord Rothschild fiának eljegyzése Nagyváradon. Karácsony estéjén egészen szűk körben érdekes eljegyzés történt Nagyváradon; Rothschild Charles lordnak, a londoni Rothschild

ház főnökének második fia, Rothschild Károly báró eljegyezte egy biharmegyei nagybirtokosnak, Wertheimstein Alfréd lovag nyugalmazott kapitánynak leányát, Wertheimstein Rózsikát. Wertheimstein lovag a 60-as évek óta lakik Magyarországon. Biharmegyében 4000 holdas birtoka van s Biharmegye uril társaságában népszerű és kedvelt egyéniség. A báró Königswarther-családdal sógorsági viszonyban van. A fiatal Rothschild az ünnepek előtt érkezett meg Londonból és még néhány napig Nagyváradon marad. Valószínű, hogy az esküvőt is Nagyváradon fogják megtartani. A vőlegény a londoni Rothschild-cégnek valószínűleg főnöke lesz, mert bátyja, Lyonel, csak természettudománnyal foglalkozik és semmit sem törődik az üzlettel. A menyasszony, akivel Rothschild báró a nyáron a Tátrában ismerkedett meg, feltűnő szép, fiatal leány. A Wertheimstein-család 1791-ben kapta meg a nemességet.

— Eljegyzések. Mikes Gábor aradi ügyvédjelölt karácsony napján tartotta eljegyzését a kecskemeti leányvilág egyik bájos tagjával, Hornyik Irma kisasszonnyal.

Benjamin Odön aradi kereskedő eljegyezte Birnstingl Bertuska kisasszonyt, Seiler Bertalan aradi paszomántgyáros sógornőjét Nagykőrösről.

— A német császár negyedik fia. Potsdamból jelentik: Ágost Vilmos herceg, a német császár negyedik fia, aki jelenleg 19 éves, ma eljegyezte a vele egykoru Alexandra Viktória schleswig-holsteini hercegnőt.

— Változás a mezőhegyesi ménésbirtoknál. A földművelési miniszter a deliblati m. kir. kincstári birtokkezelőség vezetésével február 1-étől kezdve, egyidejű áthelyezése mellett, Koszits Pál mezőhegyesi m. kir. állami intézőt nevezte ki.

— Sedlmayer visszavonul. Bécs-ből táviratozzák: Sedlmayer Zsófia hirneves énekesnő, az udvari Operaház tagja, legközelebb visszavonul a színpadtól.

— Az új alszámvevő. A Kilenyi János főszámvevővé történt kinevezésével megüresedett városi alszámvevői állásra pályázatot hirdet a polgármester. A pályázat január 5-én jár le.

— Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Herz Bernát okleveles tanítót a kisjenői állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— A kínai császár öngyilkossági kísérlete. Marseilles-ből táviratozzák: Kwang-Su kínai császár, Kinából érkezők elbeszélése szerint, a napokban öngyilkossági kísérletet követett el. A császár Peking közelében kocsizott s amikor hintója épen egy tó mellett robogott el, a császár hirtelen kiugrott a hintóból és beleugrott a tóba. A bakon ülő eunuch utána ugrott a vízbe és kimentette a már fuldokló császárt, aki az incidens után napokig betegen feküdt, de most már teljesen felépült.

— Halálozás. Muthnai és nagycepcsenyi ifj. Vladár Sándor, a Kassa-Oderbergi Vasutak nyug. tisztviselője Aradon f. hó 25-én. életének 34-ik évében meghalt s ma délután temették el nagy részvét mellett. Özvegye szül Marx Irén, leányai és kiterjedt rokonság gyászolja.

— Nebogatovot halálra ítelték. Pétervárról jön a híre, hogy a szerencsétlen csuszimai tengeri csata dolgában tegnapelőtt este mondták ki az ítéletet. Nebogatov tengernagyot és három páncéloshajó parancsnokait, az „Orel” kivételével, halálra ítelték. Az enyhítő körülményekre és a hosszú idejű kifogástalan szolgálatra való tekintettel, a hadbíróóság elhatározta, hogy kegyelmi kérvényt terjeszt a cár elé, amelyben a halálbüntetésnek tíz évi várfogságra való átváltoztatását kérelmezi. Négy tisztet 2—4 hónapi várfogságra ítéltek, a többi fölmentették.

— Téli ruha kiosztás. Az ujarad-zsigmondházi Petőfi asztaltársaság vasárnap délután ruházott fel a Martini-féle sörcsarnok nagytermében 16 szegény iskolásgyermekeket karácsonyfa-ünnepély keretében. Az ünnepély után

az asztaltársaság tagjai s a megjelent vendégek társasvacsorára gyűltek össze.

— **Ferenc Ferdinánd pénze.** Az *U-g* írja: Kellemetlen szenzáció foglalkoztatja néhány nap óta a kormánypárt köreit. Sajnáljuk, hogy fölvetődött, de nem térhetünk ki az elől, hogy regisztráljuk. Kommentárt nem írunk, mert a hír önmagát magyarázza, talán világosabban is, mint a hogy kellene. Arról van szó, hogy azokból a magyar ércpénzekből, amelyek a király képét viselik, egy halmazt a — senki részéről nem várt eshetőségekre való tekintettel

— **Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös képmásával verettek ki.** Ez az intézkedés csak a legújabb időből való, a mióta a király egészségi állapota felől néha igazán aggasztó hírek kerültek nyilvánosságra. Vannak, akik jól értesültséget pretendálva, azt is tudni vélik, hogy a kormány idevágó elhatározását — a trónörökösnél való kedveskedés céljából — **Polónyi Géza** igazságügyminiszter sugalmazta. Nem jártunk Körömbányán, mert nem akartuk a dolog mibenlétét „nyomozni.” Azt azonban megállapítottuk, hogy a koronás veretből nem őrzik már az egész készletet az utolsó koronáig Körömbányán, sem az állampénztárban. Tudósítónk csak a pénzügyminiszteriumban érdeklődött a dolog felől s itt éppen azokon a helyeken *nem cáfolták meg* a híresztelést, ahol az esetről okvetlenül tudni kell.

— **Makó és az ármentesítés.** *Makó*-ról sürgönyzik: A Körös-tisza-marosi ármentesítő társulat néhány nap előtt tartott közgyűlésén napirenden volt az új osztályozás kérdése, mert a régi osztályozás ellen mintegy 3000 felszólalás érkezett be. Az új osztályozás megszünteti azt az anomáliát, hogy Makó város közönsége 4000 hold érdekelttség után 70.000 koronát, míg a *Pallavicini* grófi uradalom ugyanennyi terület után csak 10.000 koronát fizet ármentesítési díj fejében.

— **Előgedetlenség az olasz hadseregben.** Rómából írják: Az olasz kormányra nagyon kellemetlenül hatott, hogy az alantás tisztek, a hadnagyok és főhadnagyok helyzetük javítása érdekében folyamodni akartak a parlamenthez. Ebben az illetékes körök kárhözatos felegyelmétlenséget láttak. Csak az utolsó percben sikerült valahogyan megakadályozni, hogy a szóban forgó folyamodást elküldjék. Az alantás tiszteknek két évtizede ígérik fizetésük javítását s megint megfélekedtek róluk, mert a jövő évi költségvetés újra alig törődik velük. S nincs is rózsás helyzetük; fizetésük és egyéb illetményük alig felényivel több mint a mi tisztjeinké. Joggal hangoztatják, hogy még tíz esztendővel ezelőtt az olasz alantás katonatiszt havi husz líráért átlag tisztességes lakást kapott; ellátásra pedig elég volt nekik havi ötven líra, amiért jobb vendéglőkben is kaptak ételmezt. — Most azonban az általános drágulás következtében az említett összegeknek még a kétszerese sem elegendő. Az előléptetési viszonyok is rendkívül nyomoruságosak, mert az olasz főhadnagy, ami szinte hihetetlennek hangzik, elszolgál tizenkét, sőt husz évig is, amíg kapitány lesz. Ne csodáljuk tehát, ha ezek az alantás tisztek el vannak keseredve és szokatlan módon iparkodtak orvoslást keresni.

— **Csöd — karácsony napján.** A kir. törvényszék karácsony másodnapján csődöt rendelt *Szauer Adolf* aradi fűszerkereskedő ellen, aki önmaga kérte ezt. Csődtömeggondnokul *Marsieu Jusztin dr.*, helyettesül *Salgó Miksa dr.* aradi ügyvédet endelték ki.

— **Halálos verekedés magyar szavaltat miatt** *Alpestes* hunyadvármegyei községben — mint *Dévdáról* táviratozzák — véres verekedés volt a magyarok és románok között. Az állami isko-

labán karácsonykor a tanító ünnepélyt rendezett, amelyen a gyermekek hazafias verseket szavaltak. Néhány román legényt, akik emiatt zúgolódtak, a tanító kiutasított. Ezek a korcsmába mentek és ott több társukkal szövetkezve az ünnepélyről haza térő magyar legényeket megtámadták. Erre verekedés támadt, melynek folytán sokan megsebesültek és egy *Kéta Pál* nevű legény meghalt.

— **Az öreg honvédeknek.** Az aradi 1848/49-es agg és szegény honvédeknek a karácsonyi ünnepekre adományokat küldtek: Szécsényi Széchenyi Kázmérné urnó egy ravatalra szánt koszoru megváltása fejében 10 koronát. Avarffy Károly (Budapest) 30 koronát és Keller Terka urleány 30 koronát. Az aradi honvédegyelet nem mulaszthatja el a nemes-szívű adakozóknak ez uton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítani. *Simay István* elnök, *May Soma* jegyző.

— **Aki százszor nősült.** *Buffalo*-ban letartóztatták *Witzhoff György* neuchатели születésű harminckét éves fogtechnikust, aki előbb az Egyesült-Államokban, azután Kanadában, majd Angliában és Franciaországban különböző neveken közel száz leányt és özvegyet vezetett az oltár elé s rövid házasság után feleségének hozományával eltűnt. Egyik volt felesége, akitől hatvanezer koronát lopott el, följelentést tett ellene. Körülbelül három esztendeig hiába keresték, míg végre most sikerült elfogni.

— **Helyreigazítás.** *Frint Lajos* ev. lelkész jubileumán a tanulóifjúság szónoka nem *Kerényi, hajrányi* Gusztáv tanítójelölt volt.

— **Rövid hírek.** *Vas Márton*, egy nyolcvan éves öreg ember karácsony első napján aradi lakásán felakasztotta magát. Tettét nagy nyomora miatt követte el. — *Papp György* kereskedősegéd ma reggel véletlenségből mérget ivott. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. — Karácsony másodnapján nagy verekedés volt Gájban. Több legény alaposan helybenhagyta *Molnár Mihály* és *Szabó István* nevű társaikat Mindkettőt beszállították a közkórházba. Állapotuk nem veszélyes. — *Pankota* község határában tegnap megfagyva találták *Fekete Lajos* földmivest. A hidegnek egy másik áldozata is volt tegnap: *Mormere János*, székudvari lakos, aki szintén megfagyott.

— **Közeledik az újév,** azért ajánlatos, hogy már most rendelje meg névjegyeit az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál, ahol méltányos áron készítenek csinos kivitellűeket.

— **Nagy alkalmi tárat** *Weinberger Ferenc* ékszerésznél Arad, Andrassy-tér 20. sz. *Fischer Eliz-palota*. Aki szeretettel egy gyönyörű szép ékszer-tárggyal óhajtja a karácsonyi ünnepekre meglepni, az forduljon bizalommal hozzá. Csakis kiváló finom ékszerek, hajszálra szabályozott valódi genfi arany, ezüst és acél, női és férfi zsebkörök kerülnek szolid és olcsó áron eladásra, tört arany és ezüst kicseréltetik, avagy a legmagasabb áron vásároltatik, gyors, szolid és pontos kiszolgálát. Telefon 439. Arad legelső és legrégebb ékszerkészítési és javítási műhelye. 2479

— **A viághírű orosz tea-cég:** *K. & C. Popoff* Moszkva, aki a legtöbb európai udvarnak szállítója, rövid idővel ezelőtt újabb kitiintetésben részesült: az olasz király is kinevezte udvari szállítójának.

— **Szabó-féle pármái ibo yaszappan** a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes ibolyaillata s bőrpuhító, üde hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Készíti Szabó Béla pipereszappan-gyáros Miskolcon. Darabja 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Aradon kapható *Vojtek és Weisz* droguériájában, *Földes K., Ring L., Rozsnyay M.* gyógyszerészeknél, *Brunner Béla, Guttmann és Berger, Glück Dezső* kereskedőknél. Az országos hírű Szabó-féle gyermekszappant az anyák figyelmébe ajánljuk. 2925

— **Praeservatív ideális legjobb minőségben** *Vojtek és Weisz*nál. 112

Takács Zoltán szabadulása.

Amerikába készül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27

A budapesti egyetemi ifjúság egykor bálványozott vezére, *Takács Zoltán dr.* néhány hét múlva kiszabadul a szegedi Csillagbörtönből, ahol már több mint négy esztendeje ül okirathamisítás miatt. *Takács Zoltán* már egy ízben három esztendőt töltött a Csillagban bankóhamisítás miatt. Amikor kiszabadult, ügyvédi irodában kezdett dolgozni a kitünő jogi képzettségű ügyvédjelölt, de nemsokáig volt ott, mert okirathamisítás büntette miatt letartóztatták és öt esztendei börtönre ítélték.

Ezt a büntetését tölti most a börtönben. Az idén tavasszal folyamodott az igazságügyminiszterhez büntetése egynegyed részének elengedését kérve. Azonban csak egynyolcad részét, 9 hónapot engedtek el és így csak a jövő hónap elején szabadulhat ki.

A Csillagbörtön nevezetes rabja nagyban készülődik is már arra az időre, amikor megnyílik előtte a börtönajtó. Rabtársainak, akik jogi tanácsok miatt mindig hozzáfordultak, gyakran mondogatja:

— Nemsokáig leszek már az ügyvédtek, mert hála istennek itt hagyom a börtönt.

Az elmúlt hetekben levelet írt Budapesten lakó nagybátyjának, aki őt bajában sem szokta elhagyni. Érdekes levele így hangzik:

Kedves Béla bácsi! Már egyszer megírtam önnek, hogy 1907. január elején, a napot még nem tudom, kiszabadulok nehéz helyzetből. Az itt eltöltött idő meggyőzött, kiábrándított régi kalandos terveimből és megismertetett az élet fájdalmas nehézségeivel. Megtört lélekkel, de erős elhatározással lépem át a börtön küszöbét, azzal a vágygyal, hogy vajha még egyszer tisztességesen élhetek. Béla bácsi megígérte, hogy kiszabadulásom után ad pénzt, hogy Amerikába mehessek, s ott új életet kezdhesek. Most kérem ígérete beváltását, nehogy az örökparton keljen elpusztulnom. Üdvözlí öcsöce: *Zoltán*.

A bűnbánó levélre csakhamar megjött az örömhírt hozó válasz. A nagybácsi a következőket írta megtevélyedett unokaöcscsének:

Kedves Zoltán öcsém! Leveledre válaszolva értesítelek, hogy kívánságod teljesülni fog. Nehogy azt hidd, hogy én percig is megmástitottam szavamat, már most küldök neked pénzt és ruhákat, hogy ha kiszabadulsz, hát úgy kerülj az emberek közé, amint azt a te intelligenciád és tanultságod megköveteli. Az édesanyád most itt tartózkodik, azt hiszem, ő is irt neked a legutóbbi napokban. Egyszóval mi örömmel várunk és azt akarjuk, hogy amerikai utazásod minél simábban keresztülvihető legyen. Szerető bátyád: *Béla*.

Egy újságírónak alkalmá volt a napokban beszélni a bankóhamisító ügyvédjelölttel, aki boldog mosoly között mondta:

— Valami kimondhatatlan érzés tölt el, ha arra gondolok, hogy ismét élvezni fogom az isteni szabadságot, s nem kell a börtön fojtó levegőjét szívnom. Most már okosabb leszek és nem rohanok ismét a bűn karjaiba. Kimegyek az újvilágba s hiszem, hogy boldog leszek még ennyi szenvedés árán.

Budapesti Áru- és Értéktársaság

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 27

Kínálat és vételk. d. elegendő. Elkelt 12,00 méter-mázsa tartott áron.

Az árak 20 kilónként számítva:

1907. évi árak.

Áprilisi buza 1907-re	7.43—7.44
Októberi buza 1907-re	7.72—7.73
Májusi 1907. Áprilisi	6.58—6.59
Zár 1907. Áprilisi	7.47—7.48
Új tengert 1907-re	5.12—5.13

Zárul 5 órákor:

Áprilisi buza 1907-re	7.43—7.44
Októberi buza 1907-re	7.71—7.72
Ross 1907. áprilisa	6.54—6.59
Zab 1907. áprilisa	7.46—7.47
Új tengeri 1907-re	5.11—5.12

Zárul 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	689.75
Magyar hitelrészvény	839.—
Leszámitolóbank részvény	525.75
Osztrák-magyar államvasuti részvény	82.75
Városi villamos vasut részvény	3.6.—
Közuti vasut részvény	58.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Zsazsa. Nem lehet. Ön így zeng:

Alakja elragadóan magas.
Az én ideálom férfias. — Továbbá:
Szeretettel éünk boldogan,
Nem törődve a világ dolgaival.

Kérem és ön ezek után még verset ír? Ez telhetetlenség. Elégedjek meg az ideáljával.

Tisztviselő. Nagy képes naptárunkat mi az Aradi Közlöny előfizetői számára adjuk karácsonyi ajándékkul. Ezért könyvárusi uton nem szerezhető meg, de minden új előfizető, aki legalább negyedévre előfizet, megkapja a naptárt.

CSARNOK.

Kis kuruc.

Irta: Móra Ferenc.

Nagy tenger a Rákóczi dicsősége, nincs annak se kezdete, se vége. Elvész benne, aki egymagában akarja bejárni. Nincs is nekem, szegény gyöngyhalásznak, ilyesmire bátorságom. Örülök, hogy egyetlen gyöngyszemel kihalászhattam az óceánból. Káprázatos pompája nincsen biz ennek, nem is ékességbe való. Ha érdeme van, mindössze annyi az, hogy szegedi születésű ez a gyöngyszemecske.

Rengeteg erdő a Rákóczi dicsősége, nincs annak se vége, se hossza. Eltéved benne, aki belé vakmerősködik, ha állig föl van is fegyverkezve a história-csinálás szerszámaival. Nincs is nekem, szegény virágszedőnek, ilyesmire bátorságom. A csaták sasmadarai csattognak a villamos felhők alatt, a dicsőség szivárványa tündöklök a kétszázésettendős tölgyek fölött: nem hallgatom én most amazokat, nem látom én most emezt. Örülök, hogy egyetlen levelecskét elhozhattam a rengetegből. Örökzöld-koszorúba nem illik biz az, mert halvány és kicsike. Csak azért kerestem ki az avarból, mert szegedi történet van rája följegyezve.

Gonosz idöket élt akkor a Hunyadiak városa. Labanc kézen volt az öreg szegedi vár, németek, rácok fészkeltek benne, töröknél pogányabb haramia-népek. Globitznak hívták volna a parancsnokukat, de a szegedi magyarság Golyóbis uramnak bérálta el ökegyelmét. S mivel már akkor is járta az a szép szokás, hogy az apjáról maradt nevének kívül minden becsületes polgárnak kidukált még egy név, neveztetvén ki Paplógónak, ki Hidegvágónak, ki Karikalábunak, Globitz ur ökegyelme mondaték szép magyarán: pokolbelinek.

Igaz, hogy szemibe nem igen mondogatták ezt a szegedi polgárok a kegyelmes urnak, de azért nincs benne kétség, hogy a morva kapitány igen rászolgált az epithetonára. A pokolból bocsátották azt ki kezességre a gazdái, ha csupa császár volt is, aki megtette szegedi parancsnoknak.

Ez az uri ember értett ám igazán a közgazgatáshoz! Rá-ráüzent a városra, hogy ekkorára, meg ekkorára beszoigáltasson a vár-

udvarra ennyi, meg ennyi ezerkenyeret, ennyi, meg ennyi ezer vágómarhát, ennyi meg ennyi ezer pár csizmát, ennyi, meg ennyi száz vonatató szénát. Még pedig nemcsak ilyen-amilyant: fehér legyen a kenyér, kövér a marha, rangos a csizma, penész nélkül való a széna. S még csak azt se kérdezte meg az istentelen a városatyáktól, hogy sokalják-e már a pótadót.

Főlebbezni pedig nem igen lehetett a pokolbéli dekrétuma ellen. Az Isten, az igen messze volt, a császár meg még messzebb. (Azóta se igen jött közelebb Bécs Badához, a hogy a tudós emberek mondják.) Aki pedig magához a várkapitányhoz fordult egy kis emberségért, az egészen jó helyre ment. Mindjárt személyesen megkapta a hátiratot, amit mogyorófacéval irtak.

Hanem mégis csak jó az Isten, támasztott a magyaroknak olyan hatalmasságot, akihez lehetett apellálni a Globitzok ellen. Tele volt már az ország Rákóczi nevével, amit karddal irt már a csillagok közé a gazdája. Könyörgő deputációt küldtek hozzá a szegediek (akkor is nagyon értettek már az ilyesmihöz): mentené meg őket az istentelen lator labancságtól. Nagy Beresényi Miklós volt a legjobb szószólójuk.

— Ugy, ugy, fejedelmem — biztatta Rákóczit — ki kell füstölnünk ezeket a rabló darazsakat a szegedi várból. Ne hordják el a mézet ettől a derék magyar néptől.

A magisztrátus még a deputátusok napidij-számláin kotlott, mikorra a nyalka kurucok hada már körül is fogta a szegedi várat. Megkezdődött a mulatság, a mi igen vidám mulatság lehetett, mert mázsás golyókat vagdosztak a falhoz. (Egy-kettőt ma is őriznek e kedélyeskedés emlékeiből a városi muzeumban.) Gavalér emberek voltak a kurucok, az öreg ágyukkal olyan nachtmusik-okat rendeztek a szegedi szép asszonyoknak, hogy majd bele repedt a fülük.

Persze, csak addig, még meg nem szokták, megszokni pedig volt idejük bőven. Harmadik hete folyt már az ostrom, de nem igen volt látszatja. Nem akartak engedni az erős kőfalak s a falak oltalmában csak mosolyogtak a labanc urak. Könnyű volt nekik: a Tiszára nézett egyik kapuja a várnak s ott egyre lopta be hozzájuk a rác a tenger marhát, buzát, eleseget.

Nagyobb baj volt ennél, hogy a fejedelem megbetegedett. Szegedi specialitás volt, ami megbontotta, akár a papucs, vagy a tarhonya, hanem erre nem voltak olyan büszkék a szegediek.

(Folytatása következik.)

FERENCZ JÓZSEF késerűvíz

IDEGENEK ARADON.

— December 27. —

Központi szálloda. Hanstian Emil magánhivatalnok Nagyvárad. — Ritter Vilmos magánzó és családja Nagyvárad. — Openheim József kereskedő Temesvár. — Havas Márton kereskedő Temesvár. — Kovács Andor kereskedő Budapest. — Sulyok Imre plébános Csanádapáca. — Keresztiszeghy Andor mérnök Kolozsvár. — Decher Henrik bányagazgató Zám. — Luger Richard bányahivatalnok Zám. — Balassa Tivadar pénztárnok és neje Mezőhegyes. — Homos Lajos mérnök Győrök. — Bleier Mór kereskedő Mezőtur. — Konrad Ferenc kereskedő Budapest. — Bach József kereskedő Budapest. — Szücs Dániel aljegyző Dorgos. — Dr. Biró Géza gyógyszerész Koloz-vár.

NAPIREND.

December 28. Péntek. Róm. kath. naptár: Aprószentek. — Protestáns naptár: Aprószentek. — Görög-keleti naptár (december 15.): Eleutér püspök. — A nap két 7 óra 49 perckor, nyugszik 4 óra 13 perckor.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-tétele (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Udön délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órákor.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék.

December 29. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 2 órákor.

December 30. Az aradmegyei szöve kezett pártok közgyűlése délelőtt 10 órákor (Millennium külön terem.) — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyesülete aradi fiókjának társas összejövetele délután 3 órákor (Ferenc-tér 6.)

Január 5. Az aradi turista egyesület közgyűlése este 6 órákor (Vass szálló.)

2391

Nemzeti Színház.

C) bérlet.

C) bérlet.

Pénteken, 1906. évi december hó 28-án:

A lovag ur.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Cseregyő Hugó.

SZEMÉLYEK:

Kázmér lovag	Kesztyer Ede.	Borbála	Bácsné
György, apród	Beregi S.	Veronika	Zalai Margit.
Hort Ede	Várnai Jenő.	Havas	Borbély S.
Alice, leánya	Harmath J.	Gara	Mariházi M.
Vidor Béla	Delli Lak s.	Klára	Zsigmondi A.
Vince	Faludi K.	Ozorai István	Szatmári A.

Kezdete este 7 és fél órákor.

NYILTTER.*

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulirottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetlen jó férj, édes apa, fiu, testvér, vő és rokon

muthal és nagycepsényi

ifj. VLADÁR SÁNDOR,

a kassa-oderbergi vasutak nyug. tisztviselőjének,

folyó évi december hó 25-én, délután 4 órákor, életének 34-ik és boldog házassága 5-ik hónapjában, hosszas és kinos szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai december hó 27-én, délután 1/3 órákor fog-nak Vágóhid-utca 23. számú házban az ág. hitv. ev. egyház szertartásai szerint tartandó ima után megáldatni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Arad, 1906. december 25.

Örök béke lengje körül sirját!

Özv. muthal és nagycep-	Pellet Vilma,
osényi ifj. Vladár Sán-	edcsanyja.
dorné szül. Marx Iren,	Özv. Bohus Pálné
neje.	szül. muthal és nagy-
Muthal és nagycepsényi	cepsosényi Vladár
Vladár Margit,	Vilma,
muthal és nagycepsosényi	testvére.
Vladár Vilma,	Özv. Marx Adolfné
leányal.	szül. Rauner Gizella,
muthal és nagycepsosényi	anyósa.
id. Vladár Sándor,	Marx Ferenc és neje
edcsatyja.	szül. Ráczi Viola,
3187	sógor és sógoróné.

Megérkeztek

a legujabb mintáju

LÉGSZESZCSILLÁROK.

Legujabb világítás!

Valódi „Auer-féle” függő lámpafény

100 gyertyalényerő egy órára 3 fillér!

Alkalmi ajándékok:

Alpacca-ezüstök.

Disztárgyak

fém-ből, porcellánból, üvegből.

Gyönyörű képkeret-minták.

Gebhart Testvérek

ARAD, Andrásy-tér 4

Porcellán, üveg, tükör, képkeret és csillár üzlet, ékezetes vállalat: (Pannónia-szálloda.)

Városi és megyei telefon: 451.

1906

BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája és fényképezési
cikkek raktára

ARADON.

Újévre!

Diszlevél papírok
Billet de Corresp.
Disztolszárak
Disztintatartók
Disz írómappák
Emlékkönyvek
Levelező-lap albumok
Képkerekek
Írókészletek
Ezüst tollszárak
Aranytollak
Tintatartányok és még
sok más remek kivitelű
ajándéktárgy

rendkívül szép választékban, a leggyorsabb tekintettel a hazai iparra.

Remek képirok

Heliogravurjai

5-16 koronáig

3121

Fényképező gépek

és fénykép cikkek nagy választéka
eredeti gyári árak mellett.

Saját légszuszitóra berendezett

műkönyvnyomdában

készülnek a divatos

Isabey névjegyek

francia Block betűkkel.

Ajánlatos a névjegyeket idjében megrendelni, mert újév felé, munkatorlódás következtében legjobb akarat mellett sem lehet a munkára kellő időt fordítani.

BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája és fényképezési cikkek raktára.

Személyhitel!

Zsige és kezes nélkül katonatisztek, papok, állami, megyei és magánisztitelők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosultak, hölgyek és magánosoknak egyenletétől 20 évig terjedő tőkékamat törlesztéssel!

Közfeljegyzés: A párt-bécsi enqueté értelmében tőkékük a jövődetmet.

4% 4% 4% 4%

Jelzálog-hitel!

300 koronától feljebb I. II. és III. helyre földök, városi és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdő épületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a becsérték háromnegyed részéig.

Építési-hitel!

Építéskorban levő ingatlanokra 2-3 részletben oly arányban, a mily arányban az építkezés előrehaladt.

Bank és magánadósok konvertálás. Előnyösen! Solid alapon és gyorsan elsőrangú ingatlanok által! — Elsőrendű ajánlatok! — Kérjen prospectust! — Válaszbélyeg mellékelendő!

MELLER L. EGYED,

Budapest, V., Kőhagy-utca 19.

5165—906. p. u.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál megüresedett évi 2400 korona törzsfizetéssel és annak 20% át tevő lakbér illetményével járó dalmazott alszámvevői állásra Arad vármegye és Arad szab. - ir. város főispánjának 1010/1906. sz. alatt kelt megbízása folytán pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik az 1888. évi 1. t. cz. 17. §-ában meghatározott minősítéssel rendelkeznek és az állást elnyerni óhajják, szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeket mélt. gr. Károlyi Gyula ur Arad vármegye és Arad szab. kir. város főispánjához címmezve hivatalomban legkésőbb 1907. évi január hó 5-ig bezárólag nyújtsák be, mert az elkésve érkező pályázatok figyelembe vételni nem fognak.

Aradon, 1906. évi december hó 22-én.

Institoris,
kir. tanácsos,
polgármester.

731—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1907. évi január hó 1-től számítando 3 egymásután következő évre szükséges nyomtatványok elkészítésének s szállításának elvállalása iránt folyó évi december hó 31-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kiküldési-ár: Árjegyzék szerint. Bánatpénzül teendő a kiküldési ár 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az egységes árakból elengedendő engedménynek avagy az egységes árakban f. l. l. k. l. l. fizetésnek százalékban való kiténtetése mellett.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vetetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékeve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok unál az árverési megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1906. évi december hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.

árjegyző.

Mindenkinek

ingyen

megküldjük, ha azt levelező-lapon
kérlik, diszes 54x76 cm. nagyságu

fali

lapnaptárunkat,

amely hivataloknak és irodáknak
nélkülözhetetlen.

21519—1906. kb. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a városban előfordult vesztiségi eset következtében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. é. december hó 24-től számított 40 napig kötve tartását vagy szájosárral való ellátását rendőrem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földművelési miniszterium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényesek tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert minden kutya, a melyek — szájosár nélkül szabadon járnak, a pecr által elfogadni fognak s a törvény szerint kiirtandók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal mint főfoku állategészségügyi hatóságtól.

Aradon, 1906. évi december hó 24-én.

Sarlot,
főkapitány.

Kovaszine községtől.

2965—1906. kszg.

Árverési hirdetmény.

Melynél fogva Kovaszine község előjárósága a képviselő testület 67—1906. számú határozata folytán közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező és cserépetési célokra kijelölt földterületet jövő 1907. évi január hó 1-től bezárólag 1912. évi december hó 31-éig terjedő 6 egymásután következő évre 1907. évi január hó 10-én d. e. 9 órakor a község székházánál tartandó nyilvános árverés útján bérbeadni fog.

Miről bérbe venni kívánók ezennel értesítetnek azzal, hogy az árverési feltételeket az árverés napjáig a község jegyzői irodában, hivatalos órák alatt bármely érdeket megtekintheti.

Kovaszinon, 1906. évi december hó 22-én.

Buftea Miklós, **Ardelean Mihály,**
jegyző.

Telefon szám 96.

Pfaff varrógépek

golyós csapágygyal. Csak a legjobb az az olcsó! Legkönnyebb járás! Legtartósabb szerkezet!

Hammer Vilmos

Arad, Szabadság-tér 7. sz. Grammofonok, lemezek nagy választékban. Javításokat jutányosan látatlan mellett eszközölök

Főraktár Aradon: Földes Kelemen gyógyszertárban.

Hirdetmény.

Az 1906. évi november hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyi biztosság által küldött... Arad, 1906 évi december hó 10.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, duggyökérzetű, bor és csemegefajú

fásoltványokat

bármily mennyiségben szállít: Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 2761

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű Földes-féle Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépítő.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan zser szeplők, májoltok, bőraknák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról.

Készíti: Földes Kelemen gyógyszerész Aradon. Főraktár: 3881 Török József gyógyszerésznél Budapesten. Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle Hajregenerator

az ősz haj eredeti színet és ifjúkori szépségét rövid idő alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehéreneműt nem piszkítja. Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle Goldelse

aranyszőkére fest minden haját. Meglepő eredmény. Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpaképződést megszünteti. Ára egy üvegnek 2 kor.

Hajós-féle Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer. Kezelése a legegyszerűbb. 5 percz alatt a haját bármely helyről eltávolítja. Ára 1 kor.

Hajós Árpád

gyógyszertárban 3861 Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

CZERNÓCZKY MIHÁLY

Aradon, Kossuth-utca 86. sz. Flók-üzlet: Boroó Béni-tér 2. sz. (Kneffel-házban).

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe saját készítményű uri-, női- és gyermek-czipő raktárát rendkívül olcsó árak mellett. Legjobb gyártmányu czipő lakkok, cremek és fűzők minden színből raktáron. 709

Egyedül az országban!

Kitüntetve a tanítás terén szerzett érdemekért érmekkel és oklevelekkel.

Soha ily kedvező alkalom!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy budapesti el 6 felsőbb szabás-tanítási intézet tulajdonosa itt Aradon, Kölcsey-utca 9. szám alatt 6 heti tanfolyamot nyitott férfi és női szabók, valamint házi kisasszonyok részére. Kér m az érdekek melőbbi jelentkezését. Ugyan itt kapható a saját kidásu tankönyv 6 koronáért és szabászati minták, felelősségre jutányosan egy női, mint férfi ruhákhoz mindenféle szabásminták mérték szerint, ugyanitt kaphatók jótállás mellett. Ha 5-6 házi kisasszony együtt jelentkezik, úgy kedvezménye, 30 korona ta díjért taníttatik. 3180

B eses pártfogását kéri: Mehr Sámuel okl. műszabász tanár, Kölcsey-utca 9. szám.

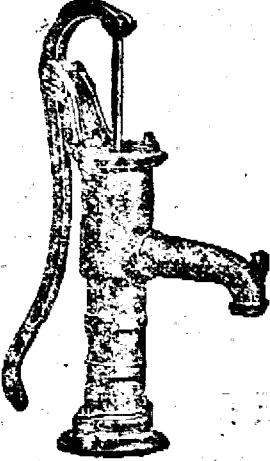
Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott. Borszivattyuk és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közönségeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 374 Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

A minis. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy falu

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léccel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily poton áron beszerezhető.

Tápértéken leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyógyos és lelkőrtés álla egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

3861

Fagydagánatok elmulasztására

Fagyviszketegség biztos megszüntetésére

kiváló hatású szer a Hajós-féle

Fagybalzsam.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

— az ak orv. min. orv. n. által a Hajós-féle

ANAGALLINT

— Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyő illat a szobában. — Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fill.

„NEVER” amerikai gummi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Arpád

— a közp. orv. és gyóg. vegyeszeti laboratóriumában

megyeházaiban

Hirdetmény.

Az Aradnegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete
tagjainak 1907. évi

raffia, rézgálic,

szőlőkaró és kénpor

szükségletét együttesen akarja beszerezni.

Felhivatnak tehát az érdekelt cégek, hogy a fenti anyagokra vonatkozó legjutányosabb árajánlataikat — a szőlőkarónál teljes wagononként, a többi anyagoknál pedig ennél kisebb mennyiségként számítva — az egyesület elnökségéhez (Arad, Verbőczy utca 2/a)

1907. január hó 15-ig

írásbelileg adják be.

3189

APRÓ HIRDETÉSEK.

Veszek könyvtárakat,

egyed könyveket és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv-, papir- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsöntára, Aradon. 2685

Kiadó üzlethelyiségek.

A Salacz utca sarkán lévő Sojmos féle házban kényelmes üzlethelyiségek jutányos áron azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott. 2976

Eladó föld!

Csanádban 37 kat. hold kitűnő szántó, épületekkel olcsón, előnyös fizetési feltételekkel. — Arad megyében 5—600 hold síkfekvésű, jó talajú szántó. Kis- és nagy részletekben is. Szűcs F. Vilmosnál Arad, Karolina-utca 8. sz. 2982

Veszünk könyvtárakat

egyed könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb áron. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad 285.

Egy jó karban levő 2 lóerős **gázmotor** jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy **Fischer Samu**

pék- és sütőde üzletét

átvettem és saját nevem alatt vezettem. — Minden nap friss fehér sütemény, fehér kenyér, barna és rozskenyér és valódi gracham kenyér, deunán sütemény és házi kenyér szépen és ízletesen lesz készítve. 2891

Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Tisztelettel

Leicher Frigyes,
Deák Ferencz-utca 16.

5151—906. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságának megüresedett és választás után betöltendő évi 1600 korona törzsfizetéssel és megfelelő 20% os lakbérilletményrel járadalmazott adóügyi számtisztai állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik az 1888 évi I. t.c. 19. §-ában előírt képesítéssel rendelkezők és a jelzett állást elnyerni kívánják, hogy pályázati kérvényeiket hivatalomban 1907. évi január hó 5-ig bezárólag a működési és ügyintézési bizottsággal felszerelve nyújtsák be.

Az elkészült pályázatok nem fognak figyelembe venni.

Aradon, 1906. évi december hó 20-án.

Intitoria,
kir. tanácsos,
polgármester.

Zimándközön egy jókarban levő

nagy ház

korcsma és bolt helyiséggel, mézársszékekkel, nagy udvarral, valamint 53 hold

Szántóföld szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést nyújt **Dr. Vajda István** ügyvédi irodája Arad, Szabadság-tér 13. 3191

782—1906. g. sz.

Árlejtségi hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké a város részére 1907. évi január hó 1-től szántóföld 8 évre szükséges iradói papir és iradói szerek szállításának elvállalása iránt folyó évi december hó 31-én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Kikiáltási ár: Árjegyzék szerint. Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Ugy a szóbeli, mint az írásbeli ajánlatok az engedelménynek vagy felelő fizetésnek szavatálékban való kiállítására mellet teendő meg.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtsés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtségi feltételek a gazdasági tanácsnak urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1906. évi december hó 17-én tartott üléséről.

Kiadta:

Dr. Angel s. k.
aljegyző.

11465—1906. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közzhírré teszi,

hogy az Aradi Ipar és Népbank R. t. aradi cég végrehajtatónak, Gid Samuel és Társai aradi lakók végrehajtást szenvedők elleni 1600 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén levő, Arad-Pernyáca külvárosban fekvő, az arad: 2519. sz. tjkvben A. + 1. sor, 3068 hrszám alatt felvett I. J. utcai 69. számú ház, udvar és kertre az árverést 3758 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fenebb megjelölt ingatlanság az 1907. évi január hó 12. napján délután 3 órakor az aradi igazságügyi palota fő uszát jobbra levő 48 sz. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is, azonban Nyegre Vincséné szül. Gruzynszki Jozsef Istvánéért 2800 koronán alól eladatni nem fog

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 375 korona 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 9388. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Aradon, 1906. évi december hó 8-án.

Aknay,
kir. társági bíró.

Cipész üzlet megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség nagybecsű tudomására juttatni, miszerint

Aradon, Deák Ferencz-utca 2. sz. alatt cipész üzletet nyitottam.

Amidőn ezt a mélyen tisztelt közönség b. tudomására hozom, egyben bátor vagyok b. figyelembe ajánlani, hogy e téren mint önálló 18 évet elköltöttem, mely körülmény felbátorított arra, hogy magamat mint olyan szaképzett cipész ajánlamban, ki képes a legérzékenyebb ábra jói alól kényelmes cipőt készíteni.

Szives pár fogásukat kérve

maradom kiváló tisztelettel

WEISZ SÁMUEL

cipész mester. 2581

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

Seelinger M. A.

orthopéd és divat cipészében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szűcs különös figyelembe ajánlom **orthopéd-gyógycipőimet**, melyek megakadályozzák a láb lábfejtését, gyümölcsökkel, egyszerűen felindítéknél nagyszerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai formájú cipőtől meg nem különböztethető tartós szőcs cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER M. A.

az aradi Nemzeti Színház szállítója. 762

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Aradon, Deák Ferencz-utca 2. szám alatt (Sebesyház) egy, a mai kor és modern ízlés minden követelményének megfelelő

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb cégektől kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék **gyászkalapokban.**

Átalakítások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztenek.

Videki megrendeléseket a legmesszebb menő körütekintéssel eszközölök. 1981 Szives partfogást kér

AMTMANN ANNA

Arad Deák Ferencz-utca 2

Hajdu tea
mell- és tüdőbetegségek számtalan esetben kipróbált szer.
Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, fekélyesség, azamárhurut, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légség, a tudás, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szék-mellúság, nehézség, stb. ellen.
Kis Ára 50 fillér. Teljes Kapható Aradon,
Földes Kelemen
gyógyezőszerésznél. 3871

Üzlet:
Andrássy-tér 13. szám

Minorita-palota

Telefon 333. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Kohn József

Gyári-műhely:
Batthyány-utca 32. sz.

saját ház.

Telefon 321 szám

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

ARAD.

Fémáru gyár és játék áruk nagy raktára.

 Electro Chemiai galvanisáló, ezüstöző, nikelező, rezesítő és fémesítő intézet. Avult edények újboli cinezése.

Saját készítményű nikkelezett üveg és majolika tálcák.

Nagy raktár mindennemű háztartási és konyhaberendezési cikkekből, úgy mint bádóg és zománczott főző edényekből, asztali és függő lámpákból. — Fürdőkádak, ülő-, fürdő- és gyermekkádak, zuhanyok, úgy a közönséges háztartásban, valamint vízvezetékhez alkalmazhatók a legizlésebb és díszes kivitelben mindig készen raktáron kaphatók. Nagy választék felvevő és visszaadó reklam **Pfonografokban** meglepő olcsó árban.

 Egyedül csak nálam kaphatók.

 Nagy választéku ujévi ajándékok

minden mechanikai játék-árakban.

8012

Legújabb divatu női felöltők

Telefon 288.

Női bundák

Leány felöltők

 mélyen leszállított árban.

Radó Gyula

női felöltő áruháza
az új Minorita-
templommal szemben.

KLOHS ADOLF

üveg, porcellán, lámpaáru és
.képkeretezési nagyvállalat.

ARADON, Szabadság-tér 21. szám.

Ajánlja

ujonnan felszerelt raktárát

a legelső hazai gyárakból beszerzett árukból.

Izzótestek a legjobb minőségben, olcsó árban. Házi szükségleti kellékek, mint konyhaberendezések a legfinomabbtól a legegyszerűbb kivitelig. **Alkalmi ajándéktárgyak** modern kivitelben. Képkeret minták nagy választékban. Keretezések a legrövidebb idő alatt történnek. Vendéglői és kávéházi üveg, porcellán és a'pacca berendezések.

2625

Pontos kiszolgálás.

Vidékre a leggondosabb csomagolásban napontai szétküldés. Üzletemben csakis jó árut tartok. Főelvem jót olcsón.